

ERDÉLYI GAZDA

XLVI. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1914. ÁPRILIS 12.

15. SZÁM.

1913 évi kolozsvári gazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Uj „ROYAL-DRILL“

sorbahintő műtrágyaszórógépek

szabadalm.

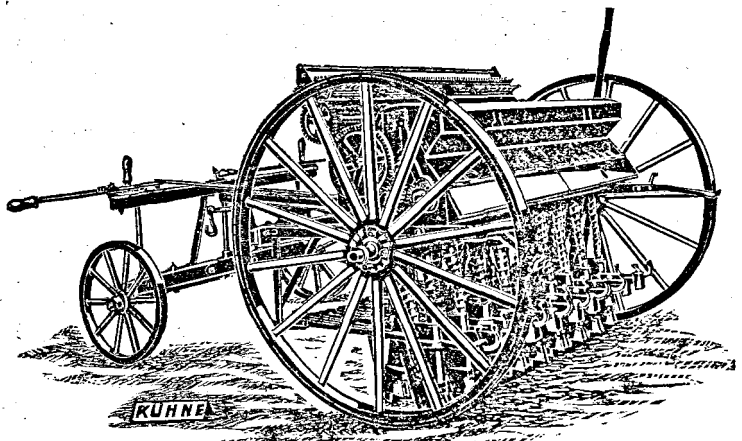
kanalas

„VERA II“

sorvetőgépek,

„Mosoni Drill“ és „Prima Drill“ sorvetőgépek

Láncos műtrágyaszórógépek. Kukoriczaültető és salétromszóró taligák elsőrendű kivitelben készülnek

KÜHNE mezőgazdasági gépgyár r.-t.-nál MOSON Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a. szám.

Tavaszi talajmivelésre: Ekék, boronák, hengerek, mindennemű porhanyító eszközök, Osborne tárcsásboronák, Kéregtörő hengerboronák, Osborne kaszaló- és aratógépek, elsőrendű benzinmótoros cséplőkészletek

Fiókok: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor
az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától kérjen ajánlatot.

I g a z g a t ó s á g:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

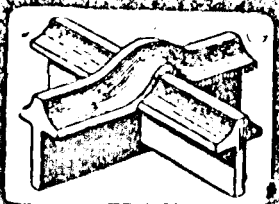
Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

NAGY JAVITÓMŰHELY

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

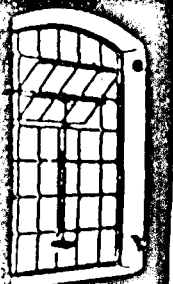
Szab. „Köpplinger“-rendszerű Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak.

Egyedül gyártókat - ismeretesséssel és költségvetéssel díjtalanul szolgálunk

Vaszerkezeti és idomvasablakgyártó vállalat

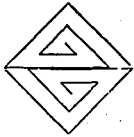
Leptér János Budapest, X. Asztalos Sándor-ut. 16.

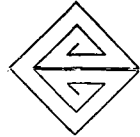
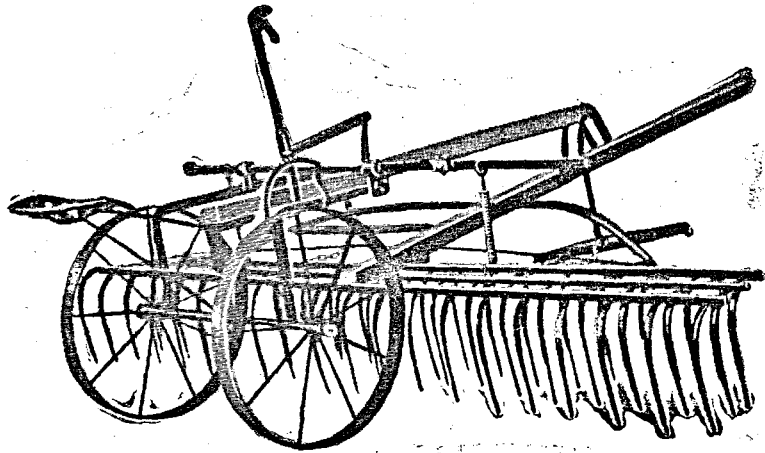
Ültetés után, ha a megcserepedett földfelületeket lazítani, a gyomirtást tökéletesen, olcsón és gyorsan akarja végrehajtani, használja az általunk importált eredeti amerikai

WEEDERT

amelyből már több ezer darab van legnagyobb melegezésre munkában. — Szállítjuk 7 és fél és 12 láb szélességben, kerekre szerelve és állítóemelyűvel.

Legjobb acélanyag, tökéletes szerkezet; sok évi tapasztalat.

Használható minden hol, ahol a talaj kérgesedését akarjuk megakadályozni.

Tekintse meg állandó mezőgazdasági gépkiallításunkat.

Tekintse meg állandó mezőgazdasági gépkiallításunkat.

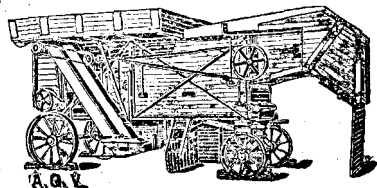
Használja továbbá a fejlődés későbbi időszakában „Avery Junior cultivator” kétsoros fogatos kapálógépet, „Plantage” egysoros fogatos kapálókét és az erős acéllemezből készült „Kézi toló kapáinkat”.

Bächer Rudolf – Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond** Budapest, VI., Teréz-körut 26.

2672

Az állami gépgyár gyártmányai:

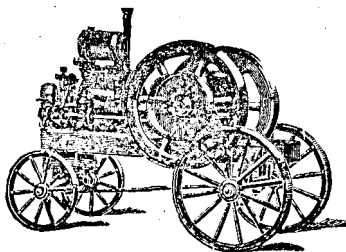
Acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgépek.

Csekély hajtóerőszükséglet! és kenőanyag fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!

Legújabb rendszerű szab.

NYERSOLAJLOKOMOBILOK.

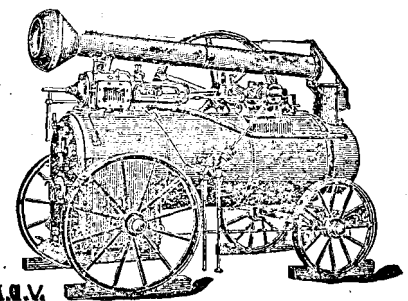
Egyenletes működés! Tűzveszély kizárva! Könnyű kezelés! Nyersolaj fogyasztás óránként és lóerőnként kb. 280 gramm.

Benzinlokomobilok

perlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelephűtéssel ellátva.

Megbízható üzem! Egyenletes járás! Egyszerű kezelés Kevés benzinfogyasztás!

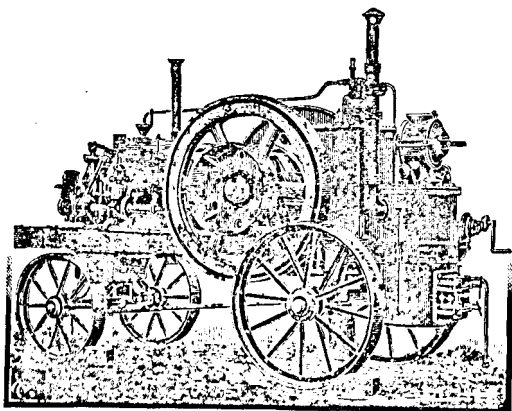

S.S.V.

GŐZLOKOMOBILOK

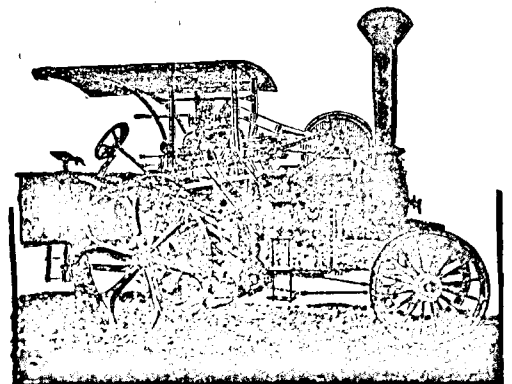
10 légkörnyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerőszükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

Szivógázlokomobilok

Újdonság! Szabadalom. Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés! Könnyű kezelés! Fűszénfogyasztás óránként és lóerőnként kb. 480 gramm. Fűdégüzemre is alkalmasak!

UTIMOZDONYOK

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve. Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem! Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontásra és szántásra alkalmasak.

A losonci mezőgazdasági gépgyár gyártmányai: Losonci egyszerű és műtrágya szóróval kombinált vetőgépek

Kalmár-féle rosták.

Resicai tűköracélekék, Tárcsásboronák és egyéb talajmivelő eszközök.

Érdeklődőknek árjegyzéket szívesen küld

2021

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége Budapest, Váci-körut 32. Nagyvárad }
Dobozon }
Tomsavár }

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TACJAI INGYEN KAJFÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Szemle	171
Uj falusi középirtok Erdélyben.	172
A magyar gazdaszövetség közgyűlése.	173
A Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Gazdasági Egylet 1913. éve Papp Géza.	174
Tenyészcentrumok Svédországban. Schandl József	174
Egyleti élet.	175
Vegyes közlemények.	176
Hirdetések.	

Szemle.

A magyar gazdaszövetség közgyűlése. — A hitelszövetkezetek ügye. — Az O. K. H. — Országos szől. és borászati kongresszus.

Április hó 6-án tartotta rendes évi közgyűlését a magyar gazdáknak egyik legkiválóbb társadalmi és gazdaságpolitikai szervezete: a Magyar Gazdaszövetség. Ez a közgyűlés kivételesen messze túllépte a megszokott kereteket, amit azonban könnyen indokolhatunk azzal, hogy a gazdasági helyzet is mostanában nagyon kivételes. A szövetség közgyűlései egyszerű formalitások szoktak lenni, mert amint tudjuk, a Gazdaszövetség a nyilvánosság előtt azokon a nagyszabású kongresszusokon szokott rendszerint bemutatkozni, amelyek évről évre számottevőbb eseményeivé fejlődnek a magyar gazdasági életnek. Az idei közgyűlés azonban nem volt formalitás. Egy kegyeletos aktus örgróf Pallavicini Ede emlékeztetének felújítása, ünnepi hangulatot varázsolt a közgyűlési terembe, amelyet a megjelentek nagy száma csak fokozott. Darányi Ignácnak, a Szövetség kiváló elnökének megnyitó beszéde pedig ország-szerte visszhangra talált a napisajtóban is. A Darányi Ignác által a földirtokpolitika, telepítés és parcellázás ügyében előterjesztett határozati javaslatot lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük.

A Gazdaszövetség közgyűlésének volt még egy érdekes eseménye. Napirendre került az ipari és mezőgazdasági hitelszövetkezetek ügye is. A Magyar Gazdaszövetség, amely az élén áll minden szövetségi mozgalomnak, szinte kötelességének tartotta, hogy ennek a kérdésnek tisztázását megsürgesse. A helyzet az, hogy a mezőgazdasági hitelszövetkezetek boldogulnak, az ipari szövetkezetek működését azonban tulságosan is megbénítja a tőkehiány, de nemcsak megbénítja, hanem lépten-nyomon válságol idéz elő. Ennek az árát természetesen ama szoros kapcsolatnál fogva, amelyben az ipari és mezőgazdasági hitelszövetkezetek az Országos Központi Hitelszövetkezet keretén belül vannak, mindmáig az utób-

biaknak kellett megfizetni. Sajnos, még a mezőgazdasági hiteligények sem talál-
nak kellő módon kielégítést, éppen ez
okból semmi elfogadható ok nincs arra,
hogy a mezőgazdaság fizesse meg az ipar
által ráhárított terheket. A két akciót te-
hát szét kell választani. Az ipari szövet-
kezeteket külön központba kell tömörí-
teni, egy tőkeerős, nagy központba s ak-
kor azok is boldogulni fognak. Pénznek
kell erre a dologra lenni, az állam amugy
is milliókat ad ki iparfejlesztési célokra,
jusson ebből a kisiparosságnak is. Ez a
lényege a Gazdaszövetség állásfoglalásá-
nak.

Az Országos Központi Hitelszövetke-
zet folyó hó 16-án tartja meg XV. rendes
közgyűlését, amelyet megelőzőleg folyó
hó 15-én szövetségi kongresszust tar-
tanak az O. K. H. kötelékébe tartozó szö-
vetkezetek, amelyek száma az 1913. év-
ben 2425-re emelkedett. Most küldötte
szét az O. K. H. 1913. évi üzletéről
szóló jelentését, amely szerint e 2425
szövetkezet működése 7813 községre ter-
jed ki 685,660 taggal 1.237,383 üzletrész-
szel, amelynek értéke 63.131.330 korona.
Ebből befizetett üzletrész 43.286,100 K.
E számok oly világosan beszélnek a szö-
vetkezet működéséről hogy ezekhez kom-
mentárt fűznünk felesleges.

A szükségletnek és közóhajnak meg-
felelően a Magyar Szőlőgazdák Országos
Egyesülete elhatározta, hogy június hó-
nap 11—14. napjain Budapesten meg-
tartja az ötödik országos szőlészeti és bo-
rászati kongresszust, hogy a Magyaror-
szág szőlészete és borászata iránt érdek-
lődő egyéneknek, az ország különböző
részeiben élő szőlőművelőknek és bor-
termelőknek módot nyújtson a szőlészeti
és borászati szakkérdéseknek, a borér-
lékesítés ügyének megbeszélésére s mind-
azon kérdésekben való állásfoglalásra, a
mi a szőlészet és borászat szempontjából
fontossággal bír.

A kongresszus tárgya: szakszerű elő-
adások tartása, szakkérdések megvitatása,
a környék szőlészeti és borászati neve-
zetességeinek, nemkülönben az ugyane-

A gazda tavaszi és nyári szükségei:

Talajmivelő eszközök: Ekek, boronák, hengerek, tácsás boronák, talajporhanyítók, grubberek, lókapák, vetőgépek és egyéb talajelőkészítők,

Vetőmagvak: Tengeri, bükköny, baltacim, és egyéb gabona és takarmány magvak, ipari és gyári növényvetőmagvak. Fűmagkeverékek, konyhakerti vetőmagvak stb.

Arató- és fűkaszázó gépek, gőz és motoros cséplőgépek, rosták, trieurók. stb.

Egyéb gépek és anyagok: Alagcsövek, állatgyógy-
szerek, állatnyirógépek, aszfalt és kátrányfedélpa-
pirok, baromfitenyésztési requisitumok, építési anya-
gok, ledőcserép, halászati eszközök, kertészeti esz-
közök, kaptárak, meszelőgépek, műtrágyák, olajok,
zsirok, peronospora permetezők, rétgyalu, szén-
forgatók és gyűjtők, szénkénegefcskendők, per-
metezőanyagok és szénkénege, szivattyúk, szőlőtrá-
gyák, szőlőmivelési eszközök, tejgazdasági és tej-
feldolgozógépek, tűzoltó felszerelések stb.

Tenyész és igás állatok,

AZ ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG utján

Kolozsvártt, Attila-utca 10. sz. alatt
személyesen, vagy levélileg, garantált minőségben
kedvező feltételekkel,

leggyorsabban és
legolcsóbban
szerezhetők be.

3059

„SINAPIN”

Törvényesen bejegyzett védjegy.

Vadrepce, mezei mustár és a szántóföldi gyomok nagyrészének, u. m. vadborsó, vadbükköny, somkóró stb. irtására. Hatásában sokszorosan felülmúlja az eddig használt 20%-os vasgálicoldat, alkalmazása is olcsóbb és éppen a hatékonysága miatt sokszor a termés megduplázásához is hozzájárul. Ára 100 kg-ként 13.50 K

Kizárólagos beszerzési forrása a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-u. 29.

kor tartandó nemzetközi pincegazdasági kiállítás megtekintése, esetleg ezzel kapcsolatban bemutatások rendezése. Az előadásokat és vitákat rendszerint a délelőtti órákban tartják s a délutánokat kirándulások fogják betölteni.

Midőn illetékes helyről a szőlősgazdák figyelmét felhívják az országos szőlészeti és borászati kongresszuson való részvételre, remélhető, hogy a kongresszuson Magyarország szőlősgazdái lehetőleg teljes számban fognak megjelenni s a magok részéről is segíteni fogják a kitűzött fontos célok megvalósítását. A kongresszuson való részvétel vidékenként való könnyebb szervezése céljából a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete száz tagu országos bizottságot választott, melyet az egyesület (Budapest, IX. Üllői-ut 25.) készséggel kiegészít olyan termelőkkel, akik kilátásba helyezik, hogy környezetük birtokossága körében a kongresszus sikere érdekében mozgalmat indítanak.

A kongresszussal egyidőben tartandó nemzetközi bor- és pincegazdasági gépkiallítás fővédnökségét József királyi herceg, a diszelnöki tiszteket pedig Harkányi János báró és Ghillányi Imre báró miniszterek, valamint Bárczy István polgármester fogják betölteni. A kiállítás iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg főleg a külföldi, német és francia cégek részéről, kik a rendelkezésre álló terület jelentékeny részét már lefoglalták. Jelentkezéseket a kiállításra még csak április 16-ig fogadnak el.

Uj falusi középbirtok Erdélyben.*

Mult év szeptemberében Kolozsvárt rendezett E. G. E. birtokpolitikai orsz. értekezletének egyik megállapítása az volt, hogy a régi falusi földmivelő középosztály megfogyatkozván, ehelyett modern elvekkel, — de *meglevő* alapokon — új magyar középosztályt kell szervezni. Ez olvasható ki gróf Bethlen István és Tokaji László általános javaslataiból is.

Ez okon tanulmányoztam a közép parasztbirtokok alakulására vonatkozó irodalmat s hogy kellő kiindulást nyerjek, bele kellett mélyednem az erdélyrészi birtokstatisztika litkaiba, illetve tisztába kellett jönnöm az erdélyrészi földbirtok-cioszlás statisztikájával. — *ezen előtanulmányokat* lekötöltem az Erdélyi Gazda idei 11., 12. és 13-ik számaiban.

A jobbágyfelszabadítás előtti idők *szabad* kis- és közép falusi (kisnemesi) birtokkategóriák szerepét kutatva egykoru írásokból s az erdélyi föld szabadá-

létele óta iparkodó paraszt kézen növekedő, fejlődő új *kisközépbirtokos polgár* mai közgazdasági s társadalmi viszonyait összevetve, úgy éreztem, mintha megtaláltam volna a régi kisnemesi és »szabad« birtokosság folytatását a mai »hat ökrös« gazdáiban: már csak egy kis liberális inspirációra volt szükségem, hogy az ujmódi falusi középosztály kereteit a következőkben megrajzoljam, illetve miután magától is teremődik az új osztály, megint konzervatív intézkedéseket kell, hogy proponáljunk, hogy legalább az átmeneti időben ezen új birtokkategória megőriztessék, megtartassék, meri meggyőződésem, hogy ha minden erdélyi faluban kialakul 2—3 *megkötött* magyar parasztbirtok, az a magyar nemzeti eszmének is új bástyája lesz.

I.

Erdély határán a földbirtok eloszlása elérte a tetőpontot. A nagybirtokok itt nem jelentenek feudális tulerőt, viszont a parcella s törpe birtokok révén minden falusi földmives családnak jut egy-egy darab kenyértermő hely s ez fontos ebben a csekély iparu, tehát a tömegeknek egész évben keresetet alig nyújtó ország részben!

A 100—1000 holdas középbirtok azonban régóta — azaz a jobbágyfelszabadítás óta — fogyóban, pusztulóban van. Különösen áll ez a régi zsentri (500—1000 kat. holdas) birtokokra, amelyek Európaszerte ingadoznak és fogyatkoznak és úgy látszik kevésbé alkalmasak a birtokos »ur« foglalkoztatására, azaz viszont még alkalmas gazdasági egységek egy bérlőtypus kialakulására; a 100—500 holdas régi kisnemesi birtokok még valahogy tartják magokat, mert vagy a gazda alakul át bankkegyelem útján szíves bérlővé a saját birtokán, vagy erdélyi gazdatisztek, megtollasodott bérlők, községi tisztviselők stb. kezébe került s görcsösen fogott olyan birtokterületek, amelyek jelenleg még konzervált formát mutatnak s kitartó munkásság, meg az uri igények leszorítása révén, a régi falusi, de egy kémményü kuriák feltámasztására alkalmasak, ellenben, ha az örökösnek huszáronkéntesi, vagy miniszteri fogalmazói aspirációi vannak, csakhamar szétroppan majd a jobb sorsra érdemes »ujfajta« középbirtok is!

Amíg ez a birtokkategória már inog, vagy *még-nem* alakult ki, a középparaszt (20—50 kat. hold) birtok nagy egységeket s területeket számlál s a szépen fejlődő nagy (100 hold) parasztbirtokkal egyetemben a mai Erdély birtokosságának derékhatát látszik alkotni olyan elem, amely a maga földjén egész évben talál munkát és foglalkozást, amely birtokából és munkájából egész családjával nemesek megél, de »már több termése« révén biztos adóalany, sőt termelési feleslegéből vállalkozás, vagy földbirtok ut-

ján újabb vagyont is termel s végeredményben egyik-másik fiát már iparos, kereskedő, vagy éppen hivatalnok pályára nevelteti — ambicióból, de sokszor kényszerűségből, nehogy a nehezen szerzett birtokvagyon örökösödés útján megöszöljék! Az 500 holdan aluli és felüli régi középbirtokot konzerválni kell, ha érdemes kézbén van — de a 20—50—100 holdas parasztbirtokkategória fejlesztendő, erősítendő, sőt kiegészítendő az 500 holdan aluli középbirtokból — ha ez megélni nem tud.

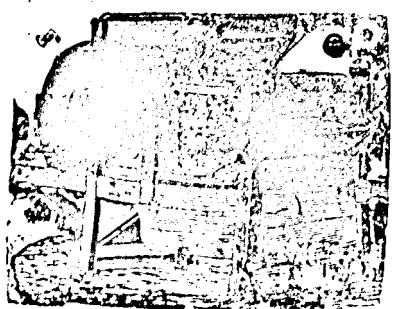
A közép- és nagy parasztbirtok egységek részben szintén történelmi kategóriák, leginkább a székelyek földjén és más szabad magyarok területén, mint régi pixidáriusok, libertimusok, határszéli katonák, sóvágók, szabad németek, telepjogu örmények stb. mai napig lemaradt örökségek, de a jobbágyfelszabadítás idejétől kezdve az egyéni kiválás elvénél (és sok-sok paraszt verejték földmivelő hatásánál) fogva az imént elmult generáció is teremtett hangyafélelemmel birtokos paraszt osztályt s szerencsére mindkét fajtában egységes agrár-etika alakult ki. Szerintem a magyar nemzet erdélyi ágának ez az őseréjű csoportja a törzsök, de egyúttal olyan nemzetfejlesztő alap, melynek egyedei a barázdából parasztszorgalommal egyszerű erkölcsökkel, kevéssé igényűséggel, kitarító számítással kiemelkedve — a paraszti etika barázdáin óvatosan haladva modern ekével mind mélyebbre szántva, az egyszerű magyar földmives erkölcsök alapján anyagi és erkölcsi értékekhez jutva, minden idegen segítség nélkül, alkalmassá válik egyrészt a családból iskolázás révén kiszakadó egyedei által a magyar értelmiség fejlesztésére, hommaradó tagja révén pedig kialakul a falusi új középosztály, az, amely a mai nemzetgazdasági viszonyok közepette legalkalmasabb a belterjes termelésre, tehát a több termelésre, de amely új falusi középosztályból több család is szokott lenni egy-egy községben, nagybirtok hiányában munka- és kenyérkeresetet is nyújthatnak szegényebb falutársaiknak.

Ha ma az országszerte hivataloskodó, értelmi pályán dolgozó erdélyi emberek számbavehetnének, *beigazolódná*, hogy a nem nagyon hosszú és nem szégyon széles erdélyi barázdából sokan indultak országga az aprócska erdélyi kuriáknak becsületet szerezni. Pap, lanító, jegyző, orvos, ügyvéd stb. jelöltek legelőbbje ma is az egykéményü házakból indulnak el egyszerű készséggel, hogy idők múlva visszaérkezve, a tudás s okosság ezüstjeit szórják el a barázdához ragadt testvéreik közé. Mondom, a régi középbirtokot konzerválni lehet, de az új falusi kisközéposztályt fejleszteni, nevelni s erősíteni kell, mert az a földdel együtt él, együtt hal.

(Folyt. köv.)

* Irta és az Erdélyi Gazdasági Egyet 1914. évi április hó 5-ki közgyűlésén felolvasta Dr. Cséser Lajos

* Az árendába adott birtok bérösszegéből megél a régi ur a városi hivatalban, mert nem kell lovat tartani, a bérlő ur pedig „honvéddóval“ kénytelen megélni.

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „KALMÁR“ rostát

szíveskedjék **áriegyzéket** kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezetékvonal: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérigazgatója, Budapest, V., Váci-körút 32

A magyar gazdaszövetség közgyűlése.

Most tartotta évi rendes közgyűlését a Magyar Gazdaszövetség Darányi Ignác elnöklésével a Köztelek dísztermében, a mely ez alkalommal szinte zsúfolásig megtelt a központi és vidéki szövetkezeti szervezetek kiküldöttjeivel. A közgyűlés kiemelkedő része Darányi Ignác elnöki megnyitása és Bernát István igazgató néhai Pallavicini Ede örgrófról tartott emlékeztetője volt.

Darányi Ignác elnök megnyitván a közgyűlést, megállapítja, hogy annak összehívása alapszabályszerűen történt. Az alakulás formáinak elintézése után jelentést tesz a kimentésekről, majd mély megindulással emlékezik meg a Szövetség nagyérdemű alelnökének, néhai Pallavicini Ede örgrófnak haláláról, kinek elköltözésével pótolhatatlan veszteség érte nem csak a Magyar Gazdaszövetséget, hanem az egész gazdatársadalmat is.

Majd Bernát István igazgató tartotta meg emlékeztetőjét a szövetség elhunyt alelnöke, Pallavicini Ede örgróf felett.

Darányi Ignác elnöki megnyitójában a birtokpolitika, telepítés és parcellázás aktuális kérdéseivel foglalkozott behatóan, többek között a következőket mondta:

Megengedem, — ugymond — hogy kezdetben az 1894. V. t.-c. alapján eszközölt telepítések mint mindenütt másutt, úgy nálunk is bizonyos gyermekbetegségeket szenvedtek, így kellett pl. tapasztalataink során rájönni arra az egészséges elvre, hogy minden nélkül való elemekkel célszerű telepítést eszközölni nem lehet. De ezen körülmény nem ad jogcímét arra, hogy a kivételből szabályt csináljunk és a szabályt degradáljuk e kérdésben kivételle. Bátran utalok az Erdélyben, a Szilágyságban, a Délvidéken létesített telepekre s azok sikerére: mindenki megtekintheti azokat, de ezek értéke iránt nincsen is kétségben a közvélemény és nem egy alkalommal nyilatkozott meg annak ezekről kedvező ítélete. Azt is halljuk, hogy e telepítések drágák voltak és az azokra fordított költségek nem voltak arányban az elért haszonnal. Én szerintem nincsen nagyobb veszedelem, mintha az állami életben a mérhetetlen erők működésének nem tulajdonítatik az a súly, amelylyel azok bírnak. A láncszemnek sincsen önmagában nagy értéke, de ha az hiányzik, magának az egész láncnak értéke lehet kétséges. Egy nemzetnek vannak ideális utjai, melyeket nem szabad mérlegre tenni és melyeket nem lehet rőf szerint mérni. Nem építünk-e templomokat és muzeumokat, parlamenti palotákat, nem állítunk-e fel szobrokat, jóllehet azok nem hajtának jövedelmet, nem építünk-e a határon várakat, nem-e függhet adott esetben a nemzeti egzisztencia attól, hogy egy ilyen exponált ponton van-e erősítés vagy sem? Ha már most azt látjuk, hogy a hajóstársulatok szubvencióit évek hosszu sorára új meg új milliókkal lehetséges volt emelni, önként felveti magát az a kérdés, hogy ezzel arányban van-e azon körülmény, hogy a telepítési budgetet 10

millióval leszállítottuk. Az ily kérdések alkalmasak, hogy minden hazafit, bármely politikai irányhoz tartozzék is, gondolkodóba ejtsenek.

Szólanunk kell még — folytatja — a birtokfeldarabolások kérdéséről is. Nem elég, hogy az altruista bank, mint új pénzintézet felállított és működése körébe a parcellázást is belevonta ilt törvényhozási intézkedések szükségesek, melyek az országra szóljanak és amelyek az egészséges feldarabolást nemzeti és szociális szempontból állami irányítás mellett előmozdítsák, az e téren fájdalom, nagyon is mutatkozó visszaéléseket és uzsoráskodást pedig megszüntessék és kiszáradtink védelmére szolgáljanak. Megemlítem még a bérlőszövetkezetek kérdését is, amennyire tudom, ezen altruisztikus formát az altruista bank eddigi működésében nem karolta fel és az igen tisztelt földművelésügyi miniszter ur legutóbbi beszédében ezek megemlítését mellőzte; pedig a bérlőszövetkezetek létesítésének eszméje nagy alapítónk gróf Károlyi Sándor egyik legbecesebb hagyománya és csak a napokban olvastuk, hogy az olasz kormány ezek előmozdítására törvényjavaslatot terjesztett az olasz parlament elé. Ezek után vagyok bátor felolvasni határozati javaslatomat azon kiegészítés kapcsán, hogy mindezen kérdések előbbrevitelére az elnökség által kijelölendő időben az érdekelt szakférfiak bevonásával Budapesten országos szaktanácskozást tartunk és az előkészítő bizottság vezetésére gróf Bethlen István tagtársunkat kérjük fel, aki utolsó nagy beszédével mindnyájunk előtt nagyot nőtt és kinél hivatottabb kézbe e kérdést le nem tehetjük.

Addig nem szabad nyugodni, míg a birtokpolitikai kérdést dűlőre nem vesszük, ha mindnyájan összefogunk és amint lelkünkbe be van oltva, amellet nyiltan és bátran meg is állunk, akkor eljön, el kell jönnie az időnek, mikor az elnémult hangok végvidékeinken újra megszólalnak!

Beszéde befejeztével Darányi a következő határozati javaslatot ajánja elfogadásra:

A Magyar Gazdaszövetség tekintettel az e részben fennforgó fogalomzavarra, megkülönböztetést tesz, az 1894. V. számú törvényekkel törvénybe iktatott telepítés (önálló költségek telepítése vagy meglévő községeknek hozzátelepítés által erősítése és a birtokfeldarabolás parcellázás) fogalmi között.

A Gazdaszövetség az imént körülírt telepítési akciót jogosultnak és a magyar birtok elvesztésének ellensúlyozására s meggyöngyült pozícióink erősítésére szükségesnek tartja.

Ezen föladatot mindenekelőtt és mindenekfelett az állam által és állami felelősség mellett intézendőnek tartja, azt sem pénzintézetre, sem az erejében különben is megfogyatkozott társadalomra átruházhatónak nem véli.

A Gazdaszövetség az eddig követelt telepítési akciót megfelelőnek találja és sajnálatát fejezi ki afelett, hogy az immár négy esztendeje megállottnak tekinthető.

Égető szükségnek tartja, hogy az ed-

digi alapokon az 1894. V. törvények bővítésével a telepítés kérdése törvényhozási szabályoztassék. Az altruista bank alapítása s ezzel kapcsolatos parcelláris intézkedés által ennek hiányát pótoltnak egyáltalán nem tekintheti. Szükségesnek tartja továbbá a feldarabolás (parcellázás) kérdésének is együttes törvényhozási rendezését, avégből, hogy egyfelől az egészséges parcellázás állami irányítás mellett megkönnyítessék, másfelől az e címen üzött uzsora és visszaélések kiküszöböltessenek.

Szükségesnek tartja a hivatkozott telepítési s feldarabolási törvényjavaslattal kapcsolatban a bérlő szövetkezetek kérdésének törvényhozási rendezését, nemkülönben oly törvényhozási rendelkezéseket is, melyek a középosztály megerősítésére szolgáljanak.

Ezen birtokpolitikai akció céljaira szükségesnek tartja, hogy a budgetben felvéve volt de négy év előtt törölt évi tíz millió korona a költségvetésben azonnal újra felvéttessék s ennek tizenkét éven át való folyóvá tétele törvényileg biztosítottassék.

Mindezen kérdések megoldásának sürgetésére s előbbre vitelére a Magyar Gazdaszövetség az érdekelt szakférfiak bevonásával Budapesten az elnökség által kijelölendő időben országos szaktanácskozást tart s ennek előkészítésére gr. Bethlen István igazgatóválasztmányi tag elnöklésével egy szűkebbkörű bizottságot küld ki.

A határozati javaslatot a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel magáévá tette és a további lépések megtételével az igazgató választmányt bizta meg.

Dr. Schandl Károly titkár terjesztette elő ezután a Szövetség 1913. évi munkáságáról beszámoló jelentést.

Az évi jelentéshez Osztruluczky Miklós szólott hozzá s nagy figyelemmel hallgatott beszédében megemlíkezik arról, hogy az ipari szövetkezetek révén milyen veszteségek érték az Országos Központi Hitelszövetkezetet. A kisipari szövetkezetek szülő szerint oly kockázatot jelentenek az O. K. H.-nak, ami a mezőgazdasági hitel szövetkezetek által nem viselhetők. Ez ügyben határozati javaslatot terjesztett be, mit a közgyűlés elfogadott.

A közgyűlés ezután megválasztotta a Magyar Gazdaszövetség tiszteleti tagjai sorába Auersperg Károly herceget, hohlenblumi Simitsch Alfréd lovagot, majd elfogadta a múlt évi zárószámadásokat, minden irányban megadván a felmentéseket és hozzájárult a jövő évi költségelőirányzathoz.

A választásokra kerülván a sor Mezey Gyula melegen megokoll javaslatára alelnökkül megválasztja Zichy Tivadar grófot. Az igazgató választmányba mint új tagok megválasztottak: Csiky Gyula és Czettler Jenő.

Ezzel kimerítetvén a napirend, Darányi Ignác elnök köszönnvén a tanúsított érdeklődést, a közgyűlést berekeszti, mely az elnök lelkes éltetése mellett oszlott szél.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és Anom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigörök, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódlai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli raktára.

A Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Egylet 1913. éve.

Irta:

Papp Géza,

a Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Egyesület segéd-titkára.

Sokszor hangoztatják, hogy a vármegyei gazdasági egyletek működésükben oly kis eredményt tudnak felmutatni, hogy kérdéssé válik azok létjogosultsága. Nem akarunk az ilyen nyilatkozatok ellen az O. M. G. E.-re hivatkozni, melynek neve hazánkban fogalomvá vált s melynek szaklapja, a *Köztelek* mezőgazdaságunk életére, hanem rámutatunk, hogy szűkebb erdélyi hazánkban is élő cáfolat erre az Erdélyi Gazdasági Egylet tevékenysége, melyhez a mi egyletünk is csatlakozik s melynek múlt évi működése válaszára ismertetjük a folyó hó 2-án megtartott évi rendes közgyűlésünk beszámolóját.

Közgyűlésünk igen élénk érdeklődés mellett folyt le. A megjelentek sorai között láttuk a megye főispánját és alispánját, gróf Bethlen Balázst és lovag Hye Jenőt, gróf Eszterházy Gyulát, Maléler Zoltán udvari tanácsost, Hatfaludy Ernő országgyűlési képviselőt, Sterba Dezső vasúti igazgatót, Voith Gergely kir. tanácsost stb.

A gyűlést elnökünk, gróf Wass Béla, nyitotta meg nagyszabású elnöki beszéddel. Mint mondta — a múlt sebeit nem akarja sajnóbbá tenni az eddig elviselt csapások felsorolásával, hiszen összejöveteleinknek az a célja, hogy a további küzdelmekre erőt és bátorságot meríthessünk, mert a mai nehéz viszonyok között a szorgalom, a verejtékes és becsületes munka is alig képes arra, hogy helyzetünket elviselhetőbbé tegyük. Ilyen viszonyok között a hitnek csak az a sugallata vigasztalhat, hogy a megpróbáltatásoknak is van határa s ki a bajokat erős szívvvel viseli, reámosolyog még az élet derűje. Kicsinyes politikai vitákkal ne zavarjuk együttműködésünket, mert vármegyénk fejlődése érdekében egymás jóindulatára, támogatására és erejére vagyunk utalva. A belviszályokat szüntessük meg a megértés, a méltányosság, az igazságos kiegyenlítés útjára lépve, mert olyan az állami élet is, mint a családi tűzhely, ha annak melege, derűje, vonzalma nem él és nem hat a család tagjaiban, hideggé, elhagyottá és porladózává válik az otthon.

E szép beszéd, mely hasonló alkalmakkor más formában többször elhangzott elnökünk ajkáról egyletünk életében, mindig visszhangra talált s örömmel látjuk, hogy a gazdaközönség nem holmi ál-kötelességérzélből, vagy az érdeklődésnek csak mutatójából jelennek meg gyűléseinken, unalommal hallgatva az előterjesztéseket, hanem szívvel, lélekkel vesznek részt a vitákban, nem kicsinyelve semmit azon tudatban, hogy a gyakran előttünk jelentéktelennek látszó akció sok szegény kistulajdonos baján segíthet. Gazdálársaink nem jönnek hozzánk kiszabott időre. Egy óra van még a gyűlésig, de már együtt van a tábor. Itt is, ott is tárgyalt egy csoport — egymás ügyes-bajos dolgát is meghányják-vetik s

ezer kérdéssel ostromolják a titkári hivatalt. A közigazgatás ilyenkor puhatolja ki a gazdák érdekeiben teendő intézkedéseit s a gazdaközönség s egyletünk közli viszonyt jellemzi, hogy még műkedvelői előadások huszárruhái beszerzését is reánk bizzák.

Hogy egyletünk nem politizál és nemzetiségi kérdést se kultivál, azt a másnap megtartott megyei közgyűlés mindkét párti szónokai is elismerték. A kékesi kiállítás ümpepe csak a magyarság fentartását célozta s nem sovínizlikus összejövétel volt, mit az is bizonyít, hogy mikor arról referálunk egy időben román nyelvű fordítás céljaira is jelentékeny összeget szavaz meg a választmány s azért nem vették a nemzetiségek se ellenük való akciónak s maguk is érdeklődéssel szemlélték.

Az ilyen vállalt munkának aztán van is látszatja s az egymást követő két rossz gazdasági év csapásait sikerült elviselhetővé tenni. Előterjesztéseinkre a miniszteri kirendelet 252 waggon élelmi tengerit hozott be megyénkbe. Ezen kívül 25 waggon tavaszi és 15 waggon őszi vetőmag kiosztását bizta reánk. — Ezekkel az önként elvállalt munkákkal egyletünk a Kirendelet áldásos munkáját lényegesen megkönnyítette. Ez évben négy új gazdakört szerveztünk az által, hogy a gazdaköri elnököket összes gyűléseinkre meghívtuk a gazdasági élet vezetésére ügyének szolgáltunk. A Kékesen megtartott kiállításunkon egy tömegbe 3000 magyart hoztunk össze, mely tény a magyarságban önbizalmat, bátorságot keltett s a bemutatott termények és háziipari munkák, melyek tizenötezer koronára becsültek, nemcsak gyönyörűséget, de oklást is szereztek mindnyájunknak. Magyarlóposon az ott hanyatló állattenyésztés ügyében gazdaértekezletet hoztunk össze s a kormány figyelmét rátereltük az ott közelfekvő Ciblesre, melynek jó havasi legelője biztos alap a vidék állattenyésztése regenerálására. Gondoskodik egyletünk állandóan a gazdák gép- és anyagszükségleteiről, kitisztítja velőmagjaikat, közvetíti gyümölcstermésüket, melyet ingyenes oltóágak kiosztásával is nemeseit s felterjesztésekkel ki-esszűzölte, hogy ez évben több mint 55 ezer ingyenes és kedvezményes áru gyönyörű gyümölcsfa oltványhoz jussanak. A közienyésztés előmozdítására ez évben is jól sikerült állatdíjazásokat rendezett, beváltotta a termelt selyemgubókat, vitagyűlésekkel, tanumányozó kirándulásokat vezetett és szaklapjában, az »Egyleti Értesítő«-ben állandóan tájékoztatta a gazdákat az aktuális gazdasági kérdésekről s egyéb tudni valókról. Hogy ilyen munkálkodás mellett két tisztviselőnek akadt dolga elég, azt az ügyforgalom és a nagy postaköltség legjobban jellemzi s hogy az egylet anyagi erejét is teljes mértékben igénybe vette, az is bizonyos s nem esoda, ha többször állami segélyért folyamodtunk, de úgy hisszük, az államnak ez olyan befektetése, mely a gazdaközönség szellemi és vagyoni gyarapodása révén sokszorosan megtérül.

Tenyészcentrumok Svédországban.

(Tanulmányuti jegyzetek.)

Irta:

Schandl József.

IV.

Hamra.

A tumbai állomásról egy gazdasági vasut vezet az »Alfa-Separator« részvénytársaság hamrai gazdaságába. A vasut az állomás közelében elágazodik: a jobb szárny vezet a főmajorba, a bal pedig a vasöntő műhelyekhez.

A főmajor épületei közül leginkább szembejön az istálló, mely egy dombtetőn nyert elhelyezést. Tőle nem messze, az erdőszélen a gazd. intéző villáját pillantjuk meg; majd távolabb az erdőben elszórvan találjuk az apró, de tetszetős és tiszta munkáslakásokat, végre a nagy luxussal berendezett tejes-házat.

Az istálló — mint a gazdasági épületek általában — fából épült s a svéd nép kedvelt színeivel van mázolva: a tető fekete, az oldalak téglavörösek, az ajtókat és ablakokat arasznyi széles fehér sáv szegélyezi. A főhomlokzat ajtaján át egy tágas előcsarnokba jutunk. Ebből a középső ajtó a 100 tehent befogadó tehénistállóba vezet, a baloldali a törzsbikák és a borjazni készülő tehenek boxaihoz, a jobboldali pedig a belgavérű igaslovak istállójába. A tehénistállóban feltűnő tisztaság uralkodik. A berendezés határozottan fényűző. A tetőablak-rendszer kölcsönözte világosság, az istállónak hatalmas légüre (középen 7.2 m. magas) minden kritikán felül áll. Az istálló a nagy légűr dacára sem hideg; állítólag hőmérséke 15 fok C. alá akkor se eszik, ha a szabadban 0 fok C. alá húzódik a higanyoszlop. A tehenek 4 hosszanti sorban állanak alacsony, rácsos cementjászlak előtt. Állásuk végében — hollandi mintára — mély árok húzódik, melybe a szilárd ürülék gyűl.

A takarmány elosztása nagyon kényelmes és kevés személyt igényel. A takarmányszerű ugyanis az istálló meghosszabbításában nyer elhelyezést. Belőle függő vasutak segítségével tolják a takarmányt a jászlakhoz. Az összes feletetésre szánt takarmányt megméri, ami aránylag gyorsan megy, mert úgy a kosarak, mint az egész kocsiakomány mérését automatikus mérlegek eszközlik.

A tehenek téli takarmányozását a következő táblázat tünteti fel:

Ha a napi tejtermelés egyedenként kg.	Egyedenként és naponként				Jegyzet
	abrak	répa	széna	zárma	
kilogramm					
0-4	1.0	15	3	4	Az abrakkerék áll: 6) százalék olajpogácsa, 15) vériszt, 15) ko-pa és 15) zablisztból.
4-8	1.5	20	3	4	
8-13	2.5	25	4	3	
13-18	3.5	30	4	3	
18-23	4.5	35	4	3	
23-	5.0	40	4	3	

Meg kell jegyezni, hogy itt nem »csoportos« az etetés, hanem a szó szoros értelmében véve: »egyediek. Minden egyed abrakrésze — ürmériékben átszámítva — a fejtábla hátsó felén fel van jegyezve.

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023 Erdélyrészi képviselő, állandó nagy raktára

Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

melyet az etető könnyen lelvashat s így aránylag gyorsan rámérheti az abrakkeverékből az illető részt a tehén jász-lába már előzőleg beöntött répára.

Nyáron zöldtakarmányozás folyik (leginkább füves here). A hiányzó tápanyagmennyiséget (csak az igen jó teheneknél van erre szükség!) abrakkal pótolják. Legelővel a gazdaság nem rendelkezik, azért a tehének csak az istálló előtti tágas kifutóban élvezik a friss levegőt s csak a sarju letakarítása után mehetnek a rétre.

Igen elmésen oldották meg itt a trágya-kihordás kérdését. A »belső-árkokba« mely a tehének faránál húzódik végig, naponta többször egy ekeszerű, 2 szarvval is ellátott szerszámot súlyszítenek, mely elé egy bikát fognak. A belső-árkok az istálló közepén 1—1 tölcészerű nyílásba torkolnak. Az árkot tisztogató ekével ezen nyílásokig tolják az ürüléket, mely azután e nyílásokon át a már előzőleg alakított síneken járó kocsi hull. A kocsi a padló alatt készített alagutakon át — lejtős lévén a sínpár — maguktól a trágyatelepre futnak ki s itt automatikusan kiürülnek.

Tőzeggel almoznak, de fukaron úgy, hogy a legtöbb tehén kénytelen a pusztá cement-padlózatán feküdni.

A tehéneket naponta kétszer, a jobb fejősöket háromszor fejkik. A fejés részint kézzel, részint géppel történik. Az »Alfa-fejőgépe« itt nem okoz tőgy-gyuladást, mint több oldalról írják. Idősebb tehén már szívesen vállalja a gépet, de fiatal üszök könnyen hozzászoknak. Teljesen nem feji ki a tőgyet, amennyiben utána kézzel még 1/2—1 liter fejhető ki. A tej tisztasága érdekében a következő intézkedéseket hajlják végre:

a) Az ápolók és fejkők fehér köpenyeket hordanak, melyeket a gazdaság mosat.

b) A tehéneket naponta kétszer kefélik és mossák.

c) Fejés alatt a takarmányozás szünetel.

d) A fejkők és családtagjaik orvosi ellenőrzés alatt állanak.

e) A fejő minden egyes tehén kifejése után megmossa kezét.

f) A tejgyűjtő edény egy, az istálló légtérétől izolál: kamrában van elhelyezve.

A tejsház a részvénytársaság legmodernebb gépeivel van berendezve. A tej hűtésére, szűrésére, pasteurizálására és sterilizálására szükséges összes gépeket, a vajgyártási, a sajtgyártási berendezések legmodernebb formáit láthatni itt izléses elrendezésben.

A tejet itt röperővel tisztítják és 2 fok C-ra lehűtik, majd Stokholmba küldik. Nyáron vaj- és sajtgyártás is folyik.

A tejsházából nyílik egy laboratórium, mely dusan fel van szerelve a tej fizikai, kémiai, bakteriológiai vizsgálatára szolgáló műszerekkel. Itt dolgozott éveken keresztül Barthel dr., kinek nagy hálával tartozik az új hygienia.

Habár a gazdaság elsősorban tejtermelésre van hivatva, tenyésztések produkálása pedig csak másodlagos cél, mind azáltal a tenyésztésre is nagy súlyt helyeznek. A tenyésztés régóta tagja egy ellenőrző egyesületnek s a tenyésztőkiválasztás alapján szép eredményeket ért már el. Így az 1911. évben istállóállagban nyertek egy tehéntől 3200 kg. tejet 3.9 % zsírral, de egyes egyedek 6000—7000 liter is adnak évente. Minthogy az állományt e szép termelési eredmények mellett sikerült gümőkórmentessé is tenni, méltó lett arra, hogy az »elite tenyésztés« címet elnyerje.

EGYLETI ÉLET.

Jegyzőkönyv,

az Erdélyi Gazdasági Egylet Kolozsvárt, 1914. évi április hó 5-én tartott rendes közgyűléséről.

Elnökölt: báró Bánffy Ernő.

Előadott: Tokaji László.

Jegyzett: Török Bálint.

Jelen voltak: báró Ghyllányi Imre földmivelésügyi miniszter képviseletében Vörös Sándor udvari tanácsos, Lészai Ferenc e. alelnök, báró P. Horváth Kálmán, gróf Béli Kálmán, gróf Béli Ferenc, báró Mannsberg Sándor, Matskássy Pál, Szász István, Jakab László, dr. Szentkirályi Ákos, dr. Cséres Lajos, gy. Rosenberger Ignác, Jászberényi András, Nádas János, dr. Papp József, Fekete-Nagy Béla, Simó Pál, Gönczy Gábor, Löte József, Pap Elemér a Szolnok-Dobokavármegyei Gazd. Egyl. képviseletében, Pap Géza a Kolozsvári Gazd. Egylet képviseletében Kilián György, Kovács Béla, Turcsa Imre, Brutsy László, Gál Lajos, Arián Károly.

Báró Bánffy Ernő elnök a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Méltóságos Udvari Tanácsos ur!

Kedves tagtársak!

Örömmel üdvözlöm a Mélyen Tisztelt Közgyűlést és a földmivelésügyi minisztérium részéről megjelent Vörös Sándor udvari tanácsos urat!

Egyesületünk nevében mindenekelőtt köszönetet mondok báró Ghyllányi Imre földmivelésügyi miniszter ur Ónagyméltóságának, hogy a lefolyt évben egyesületünket működésében úgy erkölcsileg, mint anyagilag támogatni kegyes volt és köszönetet mondok egyesületünk ügyei iránt való meleg érdeklődéséért is, hogy kegyes volt a földmivelésügyi minisztérium részéről való megjelenésre Méltóságodat felkérni.

Kérem Méltóságodat, hogy szíveskedjék Ónagyméltósága előtt hálánknek és köszönetünknek ezért kifejezést adni.

*

Ha a mezőgazdaság szempontjából visszapillantást vetünk az 1913. évre, megújul előttünk az a szomorú kép, amit a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem terén egyaránt láthattunk az egész esztendőn keresztül.

A pénzügyi viszonyok nyomasztó hatását állandóan éreztük mindnyájan, emellett a háború réme is folyton fenyegetett.

Amit Erdély mezőgazdasága tíz év alatt összehozott, épített, azt a két utóbbi esztendő nagyrészt megsemmisítette. A sok elemi csapás és a kedvezőtlen időjárás a terméshozamot a múlt évben is a minimálisra redukálta.

Mindezen szomorú körülmények betetőzéseül az 1912—13. években a nemzetiségek földszerzési akciója olyan magas fokra emelkedett, hogy azt tovább tetlenül néznünk lehetetlenség volt.

Egyesületünknek múlt évi működésének éppen ezért kiemelkedő mozzanata volt a szeptemberi kiállításokkal kapcsolatosan rendezett országos földbirtokpolitikai gazdanagygyűlés, mert erőnk nagyrészt arra fordítottuk, hogy egy tíz évre visszamenő, lehetőleg pontos földbirtokforgalmi statisztika összeállításával felhívjuk a kormányzat és a magyar nemzet figyelmét a fenyegető veszedelemre.

Kimutattuk a földbirtok fluktuáció számbeli adatait, arányait és rámutattunk a segítő akció sürgősségére és annak lehető módjaira úgy az állam, mint a társadalom részéről.

Ismeretes a Tisztelt Közgyűlés tagjai

előtt akciónknak az az eredménye, amely a legutóbbi állami intézkedésekben nyilvánult meg. Van okunk reménykedni, hogy ezeket a még mindig csak csekély kezdetnek tekinthető intézkedéseket újabb állandó jellegű és megfelelő mértékű állami akció fogja követni, mert hiszen alig van elemibb és természetesebb jogunk mint az, hogy meglévő nemzeti vagyonunk megtartására és megőrzésére minden lehetőleg megtegyünk.

A nagygyűlésünk által kijelölt társadalmi feladatok megvalósítására irányuló tevékenység is folyamatban van és reméljük, hogy annak is meg lesznek a maga sikerei.

Mindenesetre már maga az is értékes eredmény, hogy hazarészi magyar gazdaságunkat fölraziuk, öntudatra keltettük és a védekezés útjára rávezettük.

A földbirtokpolitikai akciónkon kívül a lefolyt évben rendezte egyesületünk állattenyésztési és kiállítási szakosztálya XVII. erdélyrészi tenyészállat és IX. mezőgazdasági gép, eszköz, termény és anyag-kiállítását az 1910. évi kiállításához hasonló eredménnyel.

Irodalmi szakosztálya és hivatalos lapja, az Erdélyi Gazda útján terjesztette egyesületünk a szakismereteket. Míg az irodalmi szakosztály újabb füzetek kiadásával és régi füzetek újabb kiadásban való megjelentetésével terjesztette a szakismereteket, addig az Erdélyi Gazda önálló eredeti cikkeivel, kisebb szakközleményeivel és egyéb aktuális közléseivel és híreivel állott a gazdaközönség szolgálatára.

Heremaglisztító raktára útján a gazdaközönség lóhere és lucerna vetőmagkészletét kedvezményes áron plombáltatta az egylet.

A kolozsvári osztály végezte a kolozsvármegyei mezőgazdasági ügyeket, úgy is mint vármegyei mezőgazdasági bizottság, úgy is mint vármegyei gazdasági egyesület.

Az elmúlt évben alakították meg az erdélyi cukorrépa termeléssel foglalkozó gazdák az egyesület cukorrépa termelési szakosztályát, melynek elnökéül az igazgató-választmány Betegh Miklós ig. vál. tagot kérte fel, ki a szakosztály ügyeit meleg érdeklődéssel karolta fel és vezeti.

Ugyancsak az elmúlt évben alakította meg egyesületünk a gazdatiszti osztályt, mely hivatva lesz a régi Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület működési körét betölteni és az osztály fogja kezelni a néhai gazdatiszti egyesület által megőrzés végett egyesületünkre ráruházott fenmaradt csekély alaptökéjét is, oly értelemben, amiben a hagyakozás szól.

Az 1913. évben állította fel a választmány a számtartási osztályt is, amely működését a folyó évben fogja megkezdni.

Az egyesület működését különben részletesen tárgyalja a héten megküldött évkönyvünk, amelyet elbírálni a Mélyen Tisztelt Közgyűlés feladata.

*

Még csupán kegyeletos kötelességemnek óhajtok eleget tenni, mikor bejelentem, hogy az elmúlt év folyamán tagjaink sorából elhaltak: Barcsay Domokos, Gajzágó Tivadar, Gaal Gyula, Eöry Tivadar és Szentkirályi Kálmán.

Ugyancsak az elmúlt év folyamán alapító tagokul beléptek: Br. Bánffy Dániel, báró Jósika János, báró Kemény Kálmán, a Kisküküllőmenti Gazd. Egyl. és Szöllősi Samu.

Rendes és évdijas tagokul beléptek: Bartha László, Desbordes Ernő, Goldschmidt Frigyes, Mendl Jakab, Beke Jó-

zsel, Joós Andor, Láng János, Magyar Károly és Vincze András.

Szívesen üdvözlöm az 1913. év folyamán belépett új taglársainkat, megköszönve Vörös Sándor udvari tanácsos urnak, valamint kedves Taglársaimnak szíves megjelenését és mindnyájunknak egy jobb idej gazdasági esztendő kívánva, a közgyűlést ezennel megnyitom és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérem Jakab László és báró P. Horváth Kálmán tagokat.

Vörös Sándor udvari tanácsos a földmivelésügyi miniszter üdvözlését tolmácsolja, erkölcsi és anyagi támogatását továbbra is kilátásba helyezve, örömmel fogja átadni a közgyűlés üdvözlését Önagyméltóságának.

Tokaji László e. titkár bemutatja az egylet 1913. évi működéséről szóló évkönyvet, mely az egyleti tagoknak idejében megküldetett. Az igazgató választmány, valamint a pénztári hivatal jelentései az évkönyvben benne foglaltatvan, tudomásul szolgálnak.

Ugyanő felolvassa a zárszámadást vizsgáló bizottság jelentését, valamint az 1914. évi költségelőirányzatot, melyeket a közgyűlés jóváhagyó tudomásul vesz.

Közgyűlés tárgyainak befejezése után dr. Cséres Lajos tartott előadást »Uj falusi paraszt középosztály Erdélyben« címen. Az előadásban foglalt javaslatokat dr. Szentkirályi Ákos indítványára a közgyűlés az igazgató választmányhoz, megvitatás céljából átteszi. Az előadás az Erdélyi Gazdában való előzetes közlésre kiadatik.

Elnök dr. Cséres Lajosnak köszönetet mondva a szép előadásért, megköszönvén a tagoknak a szép számban való megjelenést, a közgyűlést bezárja.

Jegyzőkönyv,

az Erdélyi Gazdasági Egylet állattenyésztési és kiállítási szakosztályának Kolozsvárt, 1914. évi április hó 9-én tartott végrehajtóbizottsági üléséről.

Elnökölt: Br. Jósika Gábor.

Előadott: Tokaji László.

Jegyzett: Török Bálint.

Jelen voltak: Lészai Ferenc, I. Sperker Ferenc, br. Mannsberg Sándor, br. Kemény József, Jakab László.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Sperker Ferenc és Jakab László tagokat.

Titkár bemutatja a földmivelésügyi miniszterium kolozsvári kirendeltségének átiratát, melyben a kirendeltség közli a szakosztállal, hogy az 1913. évi kiállítások céljaira engedélyezett államsegély elszámolását a földmivelésügyi miniszter jóváhagyólag tudomásul vette. — Köszönő tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy a kiállítási szakosztályi részjegyeknek a szakosztály részére való adományozása ügyében felhívást intézett az elnökség a részjegytulajdonosokhoz és így a már korábban visszaadományozott részjegyekkel együtt 67 drb. részjegy adományoztatott eddig vissza a szakosztállal. 120 tulajdonos kezében künn van még 164 darab részjegy. Részjegyeiket visszaadományozták eddig névszerint:

Gr. Teleki G örökösei	26-50	5 drb.
Gr. Bély Ákos	226-235	2 "
Gr. Bély Kálmán	236-245	2 "
Floth Adolf	266-370	1 "
Illyés Albert	486-495	2 "
Klein Frigyes	506-510	1 "
Péterffy Zsigmond	556-560	1 "
Gy. Rosenberger Ignác	561-570	2 "
Simon Kálmán	571-580	2 "
Szappanos Miklós	596-600	1 "
Szolnokdoboka m. G. E.	606-615	2 "

Gr. Wass Béla	681-705	5 drb.
Sigmond Ákos	896-920	5 "
Szabó József	946-955	2 "
Br. Jósika Sámuel	1001-1005	1 "
Gr. Bethlen Pál	1036-1045	2 "
Schlossberger Henrik	1131-1140	2 "
Dr. Szentkirályi Ákos	1196-1200	1 "
Simai Ferenc	1221-1225	1 "
Br. Jósika Gábor	1321-1330	2 "
Lészai Ferenc	1331-3335	1 "
Sikó Lajos	1336-1345	2 "
Erdélyi Gazdasági Egylet	1351-1450	20 "
Br. Bornemissza Tivadarné	1446-1500	1 "
Dr. Szentiványi József	1531-1535	1 "

Összesen: 67 drb.

Végrehajtó-bizottság kimondja, hogy elnöki uton ismételt felhívások bocsájtandók ki a részjegytulajdonosokhoz, a részjegyek visszaadományozása tárgyában.

Titkár előterjesztésére végrehajtó-bizottság a közgyűlés tárgysorozatát megállapítva, napjaul április hó 19-ét jelöli ki.

Ugyanő bemutatja a zárszámadás vizsgáló bizottság jelentését, mely szerint az 1913. évi bevételek 21151'71 K bevétellel szemben 19581'71 K kiadás volt. Eszerint a maradvány 1570 K. Ehez hozzászámítva a takarékbetételekkel kezelt 14926'40 K-t a szakosztály összes vagyona 16495'40 K-t tesz ki. — Öröndetes tudomásul szolgál és br. Mannsberg Sándor és Jakab László számvizsgáló-bizottság tagoknak végrehajtó-bizottság köszönetet szavaz fáradságukért.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Felhívás az E. G. E. szociális tanfolyamán résztvenni szándékozó papok, tanítók és jegyzőkhöz.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a Nagyméltóságú m. kir. Földmivelésügyi miniszter ur erkölcsi és anyagi támogatása mellett folyó évi május hó 22-ik és 23-ik napjain Dicsőszentmártonban, a vármegyeházán a Kisküküllő, Alsófehér és Hunyad vármegyei papok, tanítók és jegyzők részére szociális tanfolyamot rendez, amelyre úgy az egyesület tagjait, mint a tanfolyam iránt érdeklődő nagyközönséget tisztelettel meghívja

az Erdélyi Gazdasági Egylet Elnöksége.

Tudnivalók. A tanfolyam hallgatása díjlan. A fenti vármegyei papok, tanítók és jegyzők közül huszan, akik ezt az E. G. E. elnökségétől folyó évi április hó 25-ig írásban kérik a földmivelésügyi miniszterium által engedélyezett államsegélyből 20 korona uti segélyben részesülhetnek. Az előadások vilával egybekötve naponta d. e. 9-12 óráig, d. u. 2-4 óráig fognak tartani. A tanfolyam részletes programja közelebbről közzétetik.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet állattenyésztési és kiállítási szakosztálya Kolozsvárt, 1914. évi április hó 19-én d. e. 10. órákor tartja meg rendes évi közgyűlését, az E. G. E. Attila-utca 10. szám alatti székházának üléstermében, amelyre tisztelettel meghívja

Kolozsvárt, 1914. évi április hó 9-én.

az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvhitelesítők kiküldése.
2. Jelentés a lefolyt évi működésről.
3. Jelentés a vagyon állapotáról, a zárszámadás heterjesztése, ezzel kapcsolatban

4. a zárszámadás-vizsgáló bizottság jelentése és a felmentvény megadása.

5. Választások.

6. Esetleges indítványok.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete alapszabályszerű rendes közgyűlését Kolozsvárt, 1914. évi április hó 26-án, vasárnap délelőtt 11 órákor fogja megtartani az E. G. E. székházának üléstermében (Attila-utca 10.), amelyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgató-választmány jelentése az egylet 1913. évi működéséről.
3. Pénztárosi jelentés, az egylet 1913. évi működéséről.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. Az 1914. évi költségelőirányzat megállapítása.
6. Az elnökség és választmány megválasztása.
7. A választmány által esetleg átteendő ügyek.

Kolozsvárt, 1914. április hó 8-án.

Báró Jósika Gábor,
egyleti elnök.

Meghívó.

Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületének igazgató-választmánya Kolozsvárt, 1914. évi április hó 19-én d. e. 11 órákor az E. G. E. Attila-utca 10. sz. alatti székházának üléstermében ülést tart, amelyre a választmány tagjait tisztelettel meghívja

Kolozsvárt, 1914. április hó 1-én.

az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítők kiküldése.
2. Miniszter leirata államsegély engedélyezése tárgyában.
3. O. T. b. leirata.
4. Titkári jelentés eddigi működéséről:
 - a) tagsági ügyek (ki- és belépések);
 - b) törzskönyvelési ügyek;
 - c) ez évi tejelőversenyek;
 - d) tejelőversenyszabályok;
 - e) kereszteri és dési kiállításra adott díjak;
 - f) kisebb folyó ügyek.
5. Az 1913. évi zárszámadások bemutatása.
6. Az 1914. évi költségelőirányzat bemutatása.
7. Közgyűlés napjának kitűzése.
8. Esetleges indítványok.
9. Ülés napjáig beérkezett tárgyak.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A torda-aranyosmegyei gazdasági egyesület új titkára. Török Bálint E. G. E. segédtitkár, lapunk kedves belső munkatársát, a napokban titkáruul választotta a torda-aranyosi társegyesület. Örömmel regisztráljuk e hírt, mely egy mindnyájunk őszinte tiszteletét és szeretetét bíró kartárs előmenetelét jelenti és egyben igaz sajnálattal nézünk távozása elé annak, aki négy éven át velünk együtt dolgozott s akil hivatalban és társaságban egyaránt mindnyáján szerettünk. Török Bálintban a szomszéd társegyesület egy minden tekintetben kiváló szakértő nyer, aki ugyis, mint általánosan képzett gazda és ugyis, mint az egyleti adminisztráció-

ban teljesen otthon levő titkár a — legszébb reményekre jogosít. Szívünkben fájlalva lávozását, abban a reményben gratulálunk egy új együletének, mint neki, hogy a közpályá nagy munka-mezején a jövőre sem veszítettük el őt, mint buzgó, megértő és kellemes munkatársat!

— **Pályadíjnyertes gazdasági akad. s. tanár.** A »Magyar Mérnök- és Építész-Egyület«-ben Kossuth Ferenc volt kereskedelmiügyi miniszter 3000 koronás Kossuth közgazdasági pályadíjat alapított, amit évről évre a kereskedelmiügyi minisztérium folyósít, hogy vele műszaki és közgazdasági jelentőségű kérdések tanulmányozását elősegítse. A pályadíj kiutalása legalább három hónapi külföldi tanulmányul megtételének kötelezettségével jár együtt. Az 1913—14. évi titkos pályázat pályakérdése a következő volt: »A gépésztás, mezőgazdasági, gépszerkesztési és gyártási szempontból.« Összesen három pályázatot e kérdésre jelölt dolgozatokkal. A pályadíjat Wladár Endre okl. gépészmérnök, a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia műszaki tanszékének segédtanára nyerte meg. Dolgozata a m. kir. kereskedelmiügyi minisztérium kiadásában fog megjelenni. Őszintén gratulálunk a szerzőnek kitüntetett munkásságához.

— **Országos állattenyésztési értekezlet az OMGE-ben.** Rendkívül nagy érdeklődés mellett kezdődött meg pénteken délelőtt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által összehívott országos állattenyésztési értekezlet, melynek az a célja, hogy bírálatot gyakoroljon a földművelésügyi kormányzatnak és gazdatársadalomnak az utolsó években folytatott állattenyésztési politikája felett és megjelölje a jövő haladás föltételeit és eszközeit. Az értekezletet Osztróucky Miklós alelnök nyitotta meg. Ezután Pirkner János tartotta meg előadását az állattenyésztés fejlesztésének föltételeiről és a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra:

»Az országos értekezlet úgy a törvényhozásnak, mint a mindenkori kormányzatnak a hazai állattenyésztés fejlesztése, védelme és jövedelmezősége érdekében az utóbbi két évtized alatt követett politikáját főbb vonásaiban célszerűnek ismeri el és azt általánosságban helyesli. Különösen helyesli most, miután annak ideje tényleg elérkezett, az állatok teljesítő képességének fokozására irányított kezdeményezést. Megnyugszik az állattenyésztés fejlesztéséről szóló 1908. évi XLIII. t. c.-nek ama rendelkezéseiben, melyek a fejlesztés körül tapasztaltan bevált eszközöket és módokat megállapítva, alkalmazásuk folytonosságát biztosíthatják. Méltányolják az államnak az állattenyésztés céljait szolgáló és költségvetéssel megállapított anyagi eszközökben nyilvánvaló áldozatkészségét. Ezzel szemben határozott meggyőződése, hogy az eddig tapasztalt haladásnál fokozottabb eredményt — bár az egyéb föltételek adva vannak — mindaddig nem is remélhetünk, míg az 1891. évi XII. törvényeknek az állattenyésztésről szóló ugyan helyes elvi alapra helyeztél, de elavult és rendelkezéseivel a mai követelményeket többé ki nem elégíthető fejezetét az időközben sokkal fejlettebbé változott viszonyokhoz mért és azokhoz simuló új állattenyésztési törvény fel nem váltja. Így az országos értekezlet az állattenyésztési politikánknak a jövőben való változatlan fenntartása mellett foglal állást. Hivatkozással továbbá az 1909. évi budapesti gazdasággyűlés által elfogadott és már akkor a földművelésügyi kormányzatnak bemutatott új állattenyésztési törvény tervezetére, melyet az 1911. évi budapesti IX. országos gazdakongresszus is magáévá

tett és mielőbb sürgős tárgyalás végett a törvényhozásnak is különös figyelmébe ajánlotta, a mai országos értekezlet — nagy sajnálatára bár — de azzal kénytelen a földművelésügyi miniszterhez fordulni, hogy az 1891. évi XII. t. c.-nek az állattenyésztésre vonatkozó elavult és a mai viszonyok között élettelennek bizonyult rendelkezéseiben és azoknak további fenntartásában immár az országnak sehogy sem indokolható nagy károsodását és állattenyésztésünk teljes kibontakozásának akadályát látja.«

Darányi Ignác figyelmezteti a gyűlést arra, hogy midőn az állattenyésztés fejlesztésének föltételeiről beszélnek a gazdák, akkor nem lehet kikapcsolni a tárgyalásból a hatályos vámvédelem kérdését és a keletre fenyegető ragályos állati betegségek ellen való szigorú védekezés ügyét.

Pajzs Gyula, Szily Tamás és Blaskovics Ferenc a javaslatot elfogadják. Az értekezletet ezután délután négy óráig felfüggesztették. A délutáni ülést Serbán János, majd Osztróucky Miklós vezették.

Dr. Eber Ernő a külföldi tenyésztéssel behozatalok használhatóságának föltételeit ajánlja az értekezlet figyelmébe.

Marton Andor kéri, hogy a hazai tenyészanyag beszerzésére is kapjon állami támogatást a gazdaközönség.

Ipolyi-Keller Iván, Gottschall Miklós, Emödy József, Mezey Gyula, Koppély Géza, Grohmann Lajos, Horváth Jenő, báró Jósika Gábor és gróf Hoyos Miksa szólaltak még fel az értekezleten, mire az előző zárószavai után a határozati javaslatot egyhanguan elfogadták.

— **Szövetkezeti napok Budapesten.** A húsvéti ünnepek után százával sereglenek a fővárosba a szövetkezetek vezetői Szövetkezetek Szövetsége és az Országos Központi Hitelszövetkezet közgyűlése, továbbá a hitelszövetkezetek kongresszusa e napokon lesz. A szövetkezeti gyűlések közt — a szokáshoz híven — időrendben első a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének közgyűlése, mely *április 15-én*, szerdán délelőtt három és fél órakor lesz Pestvármegye székházának nagytermében Mailáth József gróf elnöklésével. E közgyűlésen jogosultak a részvételre a központok kötelekbe tartozó összes és a belépett különálló szövetkezetek, melyeknek ellenőrző kötelekéről ezúttal először számol be a szövetség. Közvetlenül ezen közgyűlés után kezdődik délután négy órakor a hitelszövetkezetek kongresszusa s másnap, *április 16-án*, esütörtökön délelőtt 10 órakor tartják meg a fent jelzett helyen az O. K. H. közgyűlését. A gyűlésekre felutazó szövetkezeti kiküldöttek kedvezményes vasúti utazásra jogosító igazolásokat kapnak, ha ezért az azon alkalomból, hogy a Magyarországi O. K. H.-hez (Budapest, VIII. Baross-utca 13.), vagy a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségéhez (Budapest, IX. Üllői-ut 25.) fordulnak.

— **A Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének igazgató tanácsa** Bernát István elnöklésével ülést tartott, amelyen tudomásul vették, hogy az erdélyi földbirtokpolitikai akció és a nemzeti birtokpolitika ügyében a Szövetség fölterjesztést intézett a földművelésügyi kormányhoz. Mozgalmat indít a Szövetség a szövetkezetek körében a hadseregszállításban való részvétel tárgyában, mire több részletkérdés megvitatása után, a szervezet igazgatójává Horváth János dr.-t választották meg. A Szövetség által összeállított szövetkezeti statisztikát, mely szerint Magyarországon közel nyolcezer szövetkezet működik, Horváth János dr. ismertette. A

számadások és a költségvetés elfogadása után Schandl Károly dr. titkár előterjesztést tett a Szövetség által létesítendő központi kivándorlási irodáról. Ez az iroda az összes magyarországi szövetkezetek bevonásával intézné a kivándorlók ellátását és a visszavándorlás előmozdítását.

— **Gazdatisztek ülése.** A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete most tartotta Gressler Vilmos elnöke alatt választmányi ülést, amelyen a választmány örömmel vette tudomásul az egyesület diszelnökének, Bujanovics Sándornak, főrendiházi taggá való kinevezését, valamint Jeszenszky Pál igazgatónak a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének vezérigazgatójává való megválasztását. Elhatározták, hogy úgy Bujanovicsot, mint Jeszenszkyt átiratban üdvözik ez alkalomból. A választmány felvett husz tagot, köztük két alapítót, kikkel a taglétszám 1209-re emelkedett. Fabricius Endre ügyvezető titkár előterjesztése alapján elfogadták a számvizsgáló bizottságnak a zárószámadról és az egyesület vagyoni helyzetéről szóló jelentését. Megállapították az 1914. évre a költségeloirányzatot, mit az április 15-én tartandó közgyűlés elé terjesztenek. Tárgyalták a segélyezés iránt benyújtott kérvényeket és 600 korona segélyt utaltak ki s köszönettel vették tudomásul, hogy a Sopronmegyei Gazdasági Egyesület 1584 koronával járult a gazdatiszti internátus alapjaihoz. A Zircvidéki Gazdatiszti kör átirata kapcsán elhatározták, hogy felterjesztést intéznek a földművelésügyi miniszterhez a gazdatisztek nyugdíjjelentésének törvényhozási uton való rendezése végett. Majd a választmány elismeréssel vette tudomásul Jeszenszky Pál ügyvezető-igazgató jelentését a gazdatiszti internátus ügyének állásáról. Végül Véhner József egyesületi ügyész tett jelentést.

— **A Gazdák Biztosító Szövetkezet** hétfőn tartotta gróf Zselénszky Róbert elnöke alatt 13-ik rendes közgyűlését, saját székházában.

Előzőleg az alapítók alapszabályszerű közgyűlése ülésezett. Ugy az alapítók, mint az erre következő közgyűlés elismeréssel és megelégedéssel vette tudomásul, hogy a szövetkezet üzletági fokozatosan fejlődnek, a felmentvényt úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottságnak megadta és az igazgatóság javaslatát a 119,049.92 korona felesleg felosztására vonatkozólag elfogadta.

A kilépő, illetve elhalt igazgatósági tagok helyett Miklós Ödön főrendel és Szentiványi Árpád orsz. képviselőt újra, örögróf Pallavicini György orsz. képviselőt pedig új igazgatósági tagokul, valamint Ráthonyi Reusz Henrik földbirtokost, Balogh Elemért, a Hangya vezérigazgatóját, Buday Barnát, az O. M. G. E. titkárát, Grassl Hugó kir. tanácsost, a felséges uralkodóház családi alapja fölterjesztését és Véghe Jenőt, az Országos Központi Hitelszövetkezet aligazgatóját újra felügyelő bizottsági tagokul egyhangulag megválasztotta.

Az elemi osztályok bevétele: tűzdiákban 1,985.671 koronára, jégdiákban pedig 1,331.133 koronára rugtak, míg az életosztály díjbevétele illetékekkel együtt elérte a 773.000 koronát. Tűzkárokból kifizetett a szövetkezet a viszontbiztosítók részének betudásával 2,996.516 koronát, jégkárokból 851.252 koronát, összes tartalékai a díjtételekkel és a díjvitellel együtt a múlt esztendőben 189.300 koronával, 3,846.903 koronára emelkedtek. A szövetkezet alapitókéje 2,527.960 korona, úgy, hogy az összes tartalékok és az alapitóké, tehát a szövetkezet biztosítási alapja

a 6 $\frac{1}{4}$ milliót jóval felülmúlja, oly összeg tehát, amely a szövetséget a legtekintélyesebb intézetek közé emeli és tovább nyugodt és biztos fejlődését minden körülmények között biztosítja.

— **Az Erdélyi Méhész Egyesület a pozsonyi vándorgyűlésen.** A magyar, osztrák és német méhészek folyó évi július hó 25—30-ig tartják meg kiállítással kapcsolatos vándorgyűlésüket Pozsonyban. Az Erdélyi Méhész Egyesület felhívást bocsátott ki tagjaihoz, hogy úgy a kiállításon, mint a vándorgyűlésen minél nagyobb számban vegyenek részt. A vándorgyűlés tagjai kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító igazolványt kapnak, a kiállításra szállítandó anyagok és eszközök pedig kedvezményes díjtételekkel szállíthatnak. Az E. M. E. felhívásában a következőket közli tagjaival:

Tervünk az, hogy az egyesület tagjai saját nevük, de az egyesület zászlója alatt egy csoportban állítsanak ki. A kiállítás főképp a mi elsőrendű erdélyi mézünket kell bemutatni osztrák és német méhésztársainknak. Célunk továbbá az, hogy a kiállítás költségei tagjainknak minél kevesebbe kerüljenek. Eppen ezért tagjainktól egyebet nem kérünk, csak 5 kg. mézet. Azt később meghatározandó módokat szerint kell Pozsonyba küldeni s ott egyesületünk kiküldött közege fogja egyforma üvegekbe lefejtetni s az illető neve alatt a csoportba elhelyezni s így minden egyes kiállító méze bírálathoz kerül. Gondoskodni fogunk, hogy a kiállítók — kik jelentkeznek — egy 5 kilogrammos mézes bödönt is kapjanak s abba küldjék be a kiállításra szánt mézet. Ha valaki másféle tárgyat is óhajt kiállítani, mint pl. viaszot, kaptárt vagy méhészeti eszközt, ennek szállítására szintén kedvezményt kap. — Felkérjük tehát egyesületünk tagjait, hogy az egyesületet azzal, hogy a kiállításon részt vesznek — támogassák. Szíveskedjenek egyesületünk titkári hivatalához egy levelező-lapon már most bejelenteni, hogy a kiállításon mint kiállítók 5 kilogramm mézzel részt óhajtanak venni.

A kiállítás elnöksége óhajtja, hogy azok, kik valamely tanfolyamon a kaptárkészítést megtanulták, otthon készítse nek egy-egy kaptárt s azt is állítsák ki, jelezve, hogy hol tanulták meg a kaptárkészítést.

— **A vetőmag piacról.** Dacára az előrehaladt vetési időnynek a magüzlet még mindig nagyon élénk. A megrendelések különösen Erdélyből és Felsőmagyarországból érkeznek be nagy számmal. A lóheremagot csak ólomzárólt árban keresik és ennek ára a felszínen tartja magát. Lucernamagban csak jóminőségű, jól tisztítható áru helyezhető el. A baltacím változatlan. A répmag forgalma élénk. A muharmag változatlan. Tavaszbükkönyből a jó minőség keresett. Az árak 100 kilogrammonként koronákban a következőképpen alakultak: Lóheremag terimézetől arankamentes 185—200, lóheremag, arankamentesítésre alkalmas 170—182, magyarankás lóheremag 130—150, lucernamag természetű arankamentes 156—166, lucernamag szép sárga áru 115.08—154, lucernamag, kereskedelmi áru 120—138, lenmag 25—27, baltacím 29—32, szösös bükköny 28—34, fehér mustár 36—40, bibor here 44—46, fehér here 240—270, köles 15—15.50, bükköny 21—22, muhar 20—21, nyulzapuka 130—145 korona.

— **Gyümölcsfeldolgozó gépek kiköszönése.** A gyümölcsfeldolgozó gépek kiköszönése céljából egyes olyan községeknek, melyek a folyó évben nagyobb gyümölcs-termést várnak és azt friss állapotban ér-

lékesíteni nem tudják, másrészt pedig anyagilag nincsenek abban a helyzetben, hogy gyümölcsfeldolgozó gépeket maguk beszerezhesenek, a földművelésügyi minisztérium a rendelkezésre álló »Simon«-féle cidermalmokat, a »Mabille«-féle almaborsajtókat, a »Ryder«-féle vándorasztókat, valamint a dr. Győry által szerkesztett és talyigára szerelt szeszfőzőkészülékeket 3—6 hetes használatra ingyen engedélyezi. A kérvényeket eziránt legkésőbb folyó évi július hó 15-ig kell beküldeni a földművelésügyi minisztériumba. Gyümölcsfeldolgozó gépeket kizárólag csak a községeknek fogják használatra átengedni s az egyes kérvényeket csak az esetben veszik érdemleges tárgyalás alá, ha a folyamodó községek a kérvényhez nyilatkozatot csatolnak, mely nyilatkozatban az engedélyezni kért gyümölcsfeldolgozó gépekért felelősséget vállalnak. Szeszfőzőkészüléket borseprő és törköly főzésre egyáltalán nem engedélyez a minisztérium. Tekintettel a rendelkezése alatt álló gépek és eszközök aránylag korlátozott számára, már eleve is figyelmezteti az érdekelteket, hogy a gépeket első sorban olyan vidékeken levő községeknek fogják kiadni, amely vidékeken valóban tömeges, friss állapotban nehezen értékesíthető gyümölcs-termés várható.

A Dr. Borovszky-féle szagosított

BOROLIN

a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalmakat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban
Budapest, II., Margitrapart 45. sz.
Próbaüveg 50 fillér.

— **Szőlészeti és borászati hírek.** Az ez év nyarán Budapesten rendezendő V. országos borászati kongresszus előkészítő bizottsága Bernáth Béla országgyűlési képviselő elnöklésével ülést tartott, melyen Drucker Jenő dr. előterjesztette a kongresszus szabályzattervezetét. Ezt a bizottság csekély módosításokkal magáévá tette és jóváhagyás végett a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének választmányára elé fogja terjeszteni. (A kongresszus részvételi díja a M. Sz. O. E. tagjai számára 6, nem tagok számára pedig 10 K.) A kongresszussal kapcsolatban néhány kirándulás is lesz. A vidékről fölráduló tagok utazási kedvezményben részesülnek. A nyár folyamán tartandó nemzetközi borászati és pincegazdasági gépkiallítás előmunkálatai sorányon folynak és a kiállítás a jelentkezők számából ítélve, minden tekintetben sikeresnek ígérkezik. A legjelentékenyebb bel- és külföldi cégek jelentették be részvételüket, úgy, hogy a kiállítási terület ma már csak korlátozott mértékben áll rendelkezésre. Tájékoztatókért és bejelentési lapokért a kiállítási irodához (Budapest, VI., Gyár-utca 39.) kell fordulni, hol a kiállítási tervrajz is megtekinthető. Jelentkezéseket már csak április 15-ig fogad el a kiállítás igazgatósága.

— **Jelentés.** Az 1908. XXVIII. t.-c. 88. §-a és a vonatkozó rendelet alapján mély tisztelettel jelentem, hogy Kolozsvárt, Magyar-utca 43. szám alatt levő ipari szeszgyárban folyó évi április, május és június hónapokban összesen mintegy 4000 métermáza száritott moslék fog a hazai gazdaközönség rendelkezésére állani. Kolozsvárt, 1914 április 1-én, kiváló tisztelettel Hirsch Ödön.

— **A dohánytermelő gazdák gyűlése.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület dohánytermesztési bizottsága Dessewffy Aurél gróf elnöklésével 2-án népes ülést tartott a Köztelken, melyen a pénzügyminisztert Haracsek László min. tanácsos képviselte. Az elnök üdvözlő szavai után Szilassy Zoltán orsz. képviselő titkár jelentést tett arról, hogy a bel-földi dohánytermesztés bajainak orvoslása tárgyában az Országos Magyar Gazdasági Egyesület annak idején felterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez, amelyre most érkezett le a miniszter válasza. Teleszky János pénzügyminiszter leiratában értesíti az OMGE-t, hogy az 1913, 1914. és 1915. évben belföldön termesztett dohányok beváltására két évvel ezelőtt kiadott szabályzatot legelőször az 1913. évi termés beváltásakor alkalmazták, ennélfogva ma még nem ismeretes a fent említett rendelettel szabályozott beváltási árak hatása és ennek eredménye s így a még teljesen végre nem hajtott és ki nem próbált szabályzat megváltoztatására a minisztérium támponttal sem rendelkezik. Egyébként a jelenlegi pénzügyi helyzetre való tekintettel a miniszter azt sem helyezheti kilátásba, hogy a közel jövőben, bármely a dohánybeváltási áraknak ha csak partiális újabb felemelésre irányuló törekvést is támogathat, mert már is elment a leirat szerint azokig a határokig, amelyekig kincstár érdekeinek veszélyeztetése nélkül és a dohányvilágpiaci áralakulásának figyelembevételével, a dohánytermelő gazdák érdekeinek megóvása és kielégítése tekintetében elmerhetett. A fent említett indokokból az az egyesületnek azt a kérelmét, hogy a dohányféle kertészeknek külön jutalom adassék és a fuvarpótlékkal nyújtott kedvezmény kiterjesztésük, a pénzügyminiszter nem teljesítheti, a jelenlegi költségek korlátain belül azonban készséggel hajlandó támogatni a bel-földi dohánytermesztés érdekeit és jelzi, hogy ennek elősegítése céljából utasította a dohányjövedéki központi igazgatóságot, hogy az egyes körzetekben be nem vált dohányfajták helyett a talajviszonyoknak jobban megfelelő dohányfajták termesztésére adjon esetről-esetre engedelmet. A dohánybeváltáshoz kirendelt gazdasági szakértők befolyásának kiterjesztését a miniszteri leirat indokoltnak nem tartja, mert a gazdasági szakértők részére biztosítani kívánt az a jog, hogy azok a beváltás osztályozása ellen bármikor és akkor is felszólalhassanak, amikor azt az érdekelt termelő nem is kívánja, a beváltás menetének akadályozására vezetne.

A bizottság a miniszteri leiratnak különösen azon részét, melyben elutasítja a dohányfeles kertészek jutalmazását, sajnálattal vette tudomásul és elhatározta, hogy a kérdést ismételtelen az illetékes tényezők figyelmébe fogja ajánlani.

Foglalkoztak ezután az 1913—1914. évi dohánybeváltásról szóló jelentéssel, mely szerint a múlt évi kedvezőtlen időjárás folytán a minőség nem volt megfelelő s a méltányos beváltás dacára a beváltási átlag alacsony maradt. Ismerteti előadó titkár a dohánybeváltási gazdasági szakértők kívánalmait s elismeréssel emlékezik meg közérdekű munkálataikról. Haracsek László a dohányjövedék jóindulatáról biztosítja a gazdákat a felmerült kívánalmakat illetően. Szemere Huba, ki közben átvette az elnöklést, a bizottság köszönetét tolmácsolta a dohányjövedék által kilátásba helyezett támogatásért s különösen a dohánykertészek ügyének felkarolását ajánlja.

— **Nagy lóvásár.** A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület által rendezett 32-ik nemzetközi nagy lóvásár Érsekújváron (Budapest-bécsi vasúti fővonal) május hó első vasárnapján s az utána következő hétfőn, azaz a folyó 1914. évben, május hó 3-án délután és 4-én fog megtartatni. Ezen lóvásár legelőnekebb lóvásárja Magyarországnak, mert a vásárra felhajtott lovak száma a 2000 darabot meghaladja,

alig van hazai és külföldi kereskedő, ki ezt föl nem keresné. Ezek már 31 éven át tapasztalták, hogy itt a lovak mindenféle használatra nagy választékban kaphatók. Lakások és istállók az érsekújvári polgármesteri hivatalnál megrendelhetők.

— A román nagybirtokok kisajátítása. Romániában a nagybirtokosok uradalmainak egy részét az állam ki fogja sajátítani azon célból, hogy a vidéki parasztság között azokat elparcellázza és így a földéhes népet földhöz juttatja. — Egyik bukaresti napilap szerkesztője a minap ebben a kérdésben meginterviewolta Take Jonescu volt belügyminiszter intimusát, aki igen érdekes kijelentéseket tett a szerkesztőnek. A román kormány — mondja az intimus — eleinte azzal a tervvel foglalkozott, hogy egyes nagyobb birtokosokat állami járadékkötvényekkel fog kifizetni, puhatolódzása azonban igen meglepő eredménnyel végződött, mert a gazdálkodók túlnyomó többsége hallani sem akar a járadékkal való fizetésről. A kormány erre azt a tervet karolta fel, hogy a román nemzeti bank égisze alatt az állam támogatásával jelzálog-hitelbankot létesít, melynek cimleteivel, illetve kötvényeivel azután kártyalanítaná a földbirtokosokat. Az új intézethez a kellő tőkét a kormány a külföldön akarná beszerezni és ebből a célból Bratianu kormányelnök fel is kérte Take Jonescut, hogy utazzon külföldre Párisba és Londonba és igyekezzen a kellő tőkét megszerezni. A volt belügyminiszter e célból lényeg ki is utazott Londonba és Párisba és ott azt az ígéretet nyerte, hogy a francia és az angol pénzügyi szívesen át fogja venni az új bank kötvényeit. A létesítendő bank különben adómentességet fog élvezni és kötvényeiért az állam garanciát fog vállalni. Ogy néhány nagybirtokos, többek között Capra elébevágtak a kormány és a bank terveinek és Franciaországban tárgyalásokba bocsátkoztak nagyobb jelzálogkölesönök miatt, Capra például 24—26 millió frankos kölesön-ügyben tárgyal.

Jármos ökröket,
ökörtinókat, hizott és
sovány sertéseket,
mindenféle terményt a
legmagasabb napi árban
megveszünk, vagy azok
eladását a legszerényebb
díjazás mellett gyorsan
közvetítjük:

Erdélyi Közvetítő és Áru-
forgalmi R.-T. Kolozsvár,
Brassai utca 23. szám.

Telefon: 619. Sürgőnycim: Közvetítés.

3072

— Székely mezőgazdasági családok Dél-magyarországon. Ez évben már harmadikban szerződött a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete Erdélyből családokat és pedig úgy konvenciók családokat, mint éves legény- és leányes családokat, akiket Délmagyarország különböző helységeiben, jobbra kisgazdáknál helyezt el. A két előző alkalommal 114 személy került a Délvidékre, míg most az egyesület vezető titkára Dold István, a székely kirendeltség közreműködésével szerződött 13 családot, 13 legényt és 4 leányt Marosvásárhely környékéről, akik

családtagjaikkal mintegy ötvennégyen április 1-én érkeztek meg Temesvárra, honnan rendeltetési helyeikre, még pedig Alsóelemérre, Varjasra, Vojtéra, Billédre, Garabosra, Orczyfalvára, Szépligetire és Palonára oszlottak szét. Ezekkel együtt összesen 168 személyt hozott a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete Erdélyből Magyarországra.

— A karakul szőrmék értékesítése. A karakul juhászatok jövedelmezőségét és a karakul juhtenyésztés terjedését nagyon hátrányosan befolyásolja, hogy a karakul szőrméknek nincsen rendes és biztos piacuk. Így értékesítésük nehézségekbe ütközik és a tenyésztők a belértéknek megfelelő árat sem tudják elérni. E visszásságot megszüntetésére az Országos Magyar Gazdasági Egyesület mozgalmat indított és felhívta a karakultenyésztőket, hogy a kikészített szőrméket küldjék fel a Magyar Általános Hitelbank októberi gyapju árverésére, hol külön szőrmé árverésen fog megtörténni az értékesítés. A szőrmé árverésen való részvétel semmi teherrel nem jár. Bővebb felvilágosítást készséggel ad az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (Budapest, IX. Köztelek-utca 8.) titkári hivatala.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

— A MAGYAR —
JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményét.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Ágybavizelés
Rögtöni megszüntetési kórt és nemet közölni. Felvilágosítás ingyen. Gp. Pfälzer Nürnberg s. 376 (Bay.)

Eladó:

egy Höcker-féle félstabil jókarban levő 10 lóerejű gőzgép; továbbá egy nagy államvasuti 6-os nehéz

cséplőgarnitúra

lóherfejtő és Ásványi féle szártépővel, valamint 1 drb lincolschirei 3 éves kan és 1 drb koca, mindkettő tenyésztésre alkalmas.

Értekezhetni:

3094

Papp Kálmán nagybirtokosnál Somogyom (K.-Küküllőm.)

Prier királyné vetőmag

tengeri, 95 % eladó. Hectoliterencsíraképességű. ként vevő zsákjában **20 korona.** Értekezni: **ELEKES ÁRPÁD** intézőnél, Harasztos, vasut: Torda. 3096

Hatása biztos!

Páratlan

a maga

nemében!

Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak egvedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa

festékgyárak

2767 IV.

BUDAPEST, VII., Örnagy-utca 4.

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—33

2273

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefáni-ut 1. szám.)

Eladó

földbirtokokat keresünk!

Részletes ajánlatok az

ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG

cimére

Kolozsvártt, Attila-utca 10. sz.

alá intézendők

3089

Eladó földbirtokok.

Tordaaranyos vármegyében a vasuti állomás közelében egy 250 k. holdas, egy 350 k. holdas és egy 900 k. holdas épületekkel felszerelt tagosított birtok sürgősen eladó Ügynökök díjaztatnak. Gim megtudható a kiadóhivatalban. 3097

SZŐLŐSGAZDÁK!

• Rendeljük meg már most a **peronoszpera permetezőket és permetező anyagot!**

A legjobb és legolcsóbb permetezőket, kénporozókat, szénkénegezőket és egyéb szőlő- és gyümölcsészeti gépeket és felszereléseket szállít: Az **ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG** Kolozsvárott, Attila-utca 10. szám alatt.

Préselt szalma és lóbab vetőmag

olcsó árban eladó

Báró Bánffy Kazimir
kisármási gazdaságában.
Posta helyben. 3040

Zsákot, Zsineget, ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert **FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám.**

Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-intézet. Kérjen ajánlatot!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módokat szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok többsége részesült az üzletfeleslegéből. Közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulása	2,527.980.-	K
Tartalékok	3,357.603.-	>
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tűzkárokból	10,740.000.-	>
jégkárokból	5,042.000.-	>
Biztosított érték tűzben 1912. évben	880,000.000.-	>
jégben 1912. évben	63,000.000.-	>
Életüzlet állománya	15,240 080.-	>

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társulati tőzsménye a **»GONDVISELÉS«** Országos Központi Segélyező Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leány kiházasítási (önálló-ítási) segélybiztosítások eszközöltetiek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működésükkel. Tájékoztatót készségeggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 20'8

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölvívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangú műhelyében a legjobb anyagból és legújabb divatszerint készült közkedveltségű **férfi és női cipőraktárára**

Megrendelés után készít amerikai és francia, vagy bármily tetszés szerinti faconu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltetnek. — Kiváló tisztelettel: **Matutsek József.**

Eladó növendék 3035

Ökörstinókat és igás-ökröket keresek megvételre.

Szives ajánlatokat (legalább 6 párt kitevő mennyiségről)

Kérek: **„Alföldi“** jeligére az **Erdélyi Gazda** kiadóhivatalához Kolozsvár cimen küldeni.

Az eredeti „Dr. Aschenbrandt“-féle **bordói-por és rézkénpor**

a legkitünőbb anyag a szőlőlevél-, illetve a fürt peronosporája valamint a lisztharmat ellen Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól! Csakis olyan csomagokat kell elfogadni, melyeken a Dr. Aschenbrandt-féle név és védjegy ki van téve. A bordói-por ára 100 kg-ként 62 K. a rézkénpor ára 47 K. 50 kg.-nál kisebb csomagokban 4 koronával drágább q.-ja.

Vezérképviselő **Magyar Mezőgazdák Szövetkezete**
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.
Kapható minden „Hangya“ fogyasztási szövetkezetben és a legtöbb vidéki fűszerkereskedőnél. 3091

Orpington fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításán első díjjal díjazott **Orpington-törzstyukok eladók.**

Erzsébet-út 13. szám.

Intézői állást keres

nagyobb erdélyi uradalomban egy somogy megyei belterjes nagy uradalom okleveles intézője. Kolozsmegyei születésű, keresztény vallású, nős, beszél magyarul, németül, románul, jelenleg 33 éves, 9 évi gyakorlattal. Kiválóan jártas szőlő- és borkezelésben, (felsőbb szőlőszeli tanfolyamot is végezte,) tehenészet, hizlalás, gőzekemvelés, gépek kezelése, sz. szgyár és malom ellenőrzésben, számadások vezetésében, tüzletek kötésében stb. Állását az ősz folyamán foglalhatja el. Személyes bemutatkozásra bármikor elmegy. Állását az uradalom bérbemutatója miatt óhajtja megváltoztatni.

Megkereséseket a kiadóhivatal továbbít „Belterjes gazdálkodás“ jeligével. 3099

Az
ERDÉLYI GAZDA

kiadóhivatalánál megrendelhető könyvek:

ELADÓ ORSZÁG.

Irta:

Tokaji László
E. G. E. titkár

Ára: 3 korona.

A 254 oldalra terjedő nagy birtokpolitikai és birtokforgalmi statisztikai mű tartalmazza az utóbbi tíz év alatti összes erdélyrészi földbirtok-forgalom részletes adatait.

A könyv tartalom-jegyzéke:

Eladó ország. (Bevezetés.) Adataink eredményei. A birtokkapadás okai. Az állam feladatai. A társadalom serepe és hivatása. Az 50 holdan felüli birtokok. Az 50 holdan aluli birtokok. Adataink eredete.

A könyv mindazok számára, akik az erdélyrészi magyarság helyzete és az erdélyrészi földbirtokpolitika kérdései iránt érdeklődnek — nélkülözhetetlen forrásmunka! —

**A FALUSI NÉP
GAZDASÁGI, TÁRSADALMI
ÉS NEMZETI IRÁNYBAN
VALÓ VEZETÉSE.**

Irták:

Tokaji László, Dr. Konrádi Dániel,
Jászberényi András, Dr. Szász Albert
Dr. Seyfried Károly, Dr. Cséser Lajos.

Ára: 1 korona.

A 132 oldalra terjedő könyv az Erd. Gazd. Egylet mult évi szociális kurzusának előadásait tartalmazza a következő fejezetek alatt: A falusi intelligencia szerepe a nép nemzeti és gazdasági vezetése tekintetében. A mezőgazdasági üzleti érzék és tudás fejlesztéséről. A szövetkezetek. Egészségügyi dolgokról. A kisgazdák peren kívüli jogvédelméről. A gazdakörökről.

— Azok, akik a magyar nép vezetésének nemes missziójára vállalkoztak, e könyvben mindenre kiterjedő, alapos és részletes utmutatást találnak. —

**ROMÁNIA MEZŐGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
VISZONYAI.**

Irta: **Barabás Endre.**

Ára: 1 korona.

A könyv 128 oldalon a következő főbb címeket tartalmazza: A romániai állapotok hatása hazánkra. Románia mezőgazdasága. A román falu. Romániai agrár-reformok. Törvény a mezőgazdasági pénzügyekről. Földművelő szövetkezetek. Az iszákosság elleni intézkedések. A romániai népoktatás szociális irányai. A romániai tanító szociális munkája. — Stb. stb.

— Rendkívül tanulságos munka, melynek elolvasása után egészen más színben látjuk a román faj kulturálisának fejlődését és mai fokát. —

**Az erdélyi
állattenyésztés fejlődése.**

Irta: **Jakab László.**

Ára: 1 korona.

A 190 oldalas könyv teljesen hű képet adja Erdély állattenyésztésének az utóbbi évtizedek alatt. A műben rendkívül sok eredeti felvételű tenyészállat-fotográfia is van. Állattenyésztők könyvtárából e könyvnek nem volna szabad hiányoznia.

**AZ ERDÉLYRÉSZI
FÖLDBIRTOKPOLITIKA
FELADATAIRÓL.**

Ára: 50 fillér.

Irta: **Tokaji László.**

Földbirtokpolitikai tanulmány az erdélyrészi magyar szász és román erőviszonyokról.

**GRÓF MIKÓ IMRE
ÉS A MAGYAR FÖLD.**

Ára: 50 fillér.

Irta: **Tokaji László.**

Gróf Mikó Imrének, Erdély Széchenyijének jellemrajza kapcsolatban a forradalom utáni idők és földbirtokviszonyok ismertetésével.

**UJ HONFOGLALÁS
ERDÉLYBEN.**

Irta: **Tokaji László.**

Ára: 50 fillér.

Gyakorlati javaslatok az erdélyi magyar földbirtok megtartása céljából, különös tekintettel az erős magyarvidéki anyaországi nagybirtokok Erdélybe leendő áttelepítésének kérdésére.

Fenti könyvek, amíg a készlet tart, az árnak előzetes beküldése mellett megrendelhetők az **ERDÉLYI GAZDA** kiadóhivatalánál, Kolozsvártt, Attila-utca 10 sz. alatt. — A könyvek bérmentve küldetnek meg.

Mind a hét könyv, egyszerre megrendelve 6 K-ért megküldelik.

Fenti könyvek megrendelőinek, míg a készlet tart, kívánatra ingyen megküldi a kiadóhivatal még a következő fizeteket:

Gróf Bethlen István és Tokaji László előadónak az 1913 évi szeptember 7-iki kolozsvári országos földbirtokpolitikai nagygyűlésen megtartott előadásait és Tokaji Lászlónak „Földbirtokpolitikai teendőink” címen, az E. M. K. E. 1914. jan. 11-én rendezett nagy értekezletén, tartott előadását. 3061

ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG

K. K. T. BEJ. CÉG.

(TISZTÁN GAZDÁKBÓL ALAKULT VÁLLALAT)

LEVÉLCIM:

ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG
KOLOZSVÁRT, ATTILA-UTCA 10. SZ.

SÜRGÖNYCIM:

ERDÉLYI GAZDA

TELEFON 158.

Teljesen szakszerű vezetés mellett — külön e célra alkalmazott tisztviselői karral — kiválóan szolid elvek alapján foglalkozik a gazdaközönység minden produktumának értékesítésével és mindennemű szükségleteinek beszerzésével. —

Legelőnyösebb értékesítés

céljából elfogad:

Mintázott bejelentéseket, illetve megbízásokat mindennemű gabona és takarmány vetőmagokra vonatkozólag.

Termény, takarmány, bor stb. eladási megbízásokat.

Tenyész- és igásállatoknak eladásra való előjegyzését.

Birtok eladási, bérleti és jelzálog-szerzési megbízásokat.

**Legelőnyösebb és legmegbízhatóbb
beszerzési forrás:**

Mindennemű fő- és mellékágazati mezőgazdasági gépek, felszerelések, eszközök, anyagok és műtrágyákra,

Háztartási gépek-, cikkek-, anyagok- és eszközökre. Mezőgazdasági háziipari készítmények, Vetőmagvak,

Tenyész- és igásállatokat illetőleg, Ingatlanok- és bérleteknek megbízásból való vétele és szerzése.

Egyforma, alku nélkül nyújtandó magas kedvezmények minden gazdának!

LEGELŐRE szarvasmarhák, bivalyok, lovak

felvételnek. Legelő díj, pásztorkálással, szózással darabonként 3 éves 16, 2 éves 14, 1 éven felüli 12 korona május 1-től október 1-ig való időtartamra. A díj fele felhajtáskor s fele Szent Péter-napkor fizetendő. — Legelő elsőrendű, kitűnő forrásvízzel van ellátva. Bejelentések:

K. SIMÓ PÁL zárgondnok
címére, Alsóegregy (Szilágymegye)
küldendők. Telefonszám 2. 3093

Olcsón eladó

szép, egyenes fekvésű, bekerített
közel 700 □-öl területű üres

HÁZHELY

Kolozsvár város
legszebb részében,

mindenhez közel, egészséges, jó levegőjű olyan helyen, ahol a telek-érték évente 20%-al emelkedik. Nagyuri családi ház, vagy bérpalota építésére kiválóan alkalmas. Csupán biztos és jól gyümölcsöző tőkeelhelyezésre is jó alkalom. Érdeklődőknek eladó címét megmondja levélileg, szóval, vagy telefonon (158. szám) is: A Kiadóhivatal.

3034

Erdélyi Gazda Társaság

Kolozsvár, Attila-utca 10. szám. — Telefonszám 158.

Megbízásból eladásra ajánl:

Földbirtokokat:

	Megyében:
1. 900 kath. hold területű bir.	Kolozs
2. 476 " " " "	Szatmár
3. 43 " " " "	Kolozs
4. 6000 " " " "	Arad
5. 640 " " " "	Nagyküküllő
6. 600 " " " "	Tordaanyos
7. 900 " " " "	Szatmár
8. 1600 " " " "	Tordaanyos
9. 70 " " " "	Szolnokdoboka
10. 350 " " " "	Szolnokdoboka

Erdőbirtokokat:

1. Erdélyben 10000 kath. hold területű erdőt
2. " 800 " " " "
3. " 750 " " " "

**Megbízásból keres bérbe-
vétel céljából azonnalra cca
1000 kat. holdas birtokot.**

Bérbead:

2600 holdat	Kolozs megyében
1800 " "	Kolozs megyében
1027 " "	Szolnok-Doboka megyében
446 " "	Kolozs megyében
600 " "	Kisküküllő megyében és
130 " "	Udvarhely megyében.

Ajánl vetőmagvakat u. m.:

Székely tengeri, putyi tengeri, arany lófogu és cinquantni tengeri, vetőzab, árpa és bükköny bármely mennyiségben.

Száritott tengeri moslékot:

mely az összes takarmánycikkek között a legnagyobb táptartalmu és úgy a tejelő, mint hizó és igás állatoknál a legjobb eredménnyel alkalmazzák.

Ezen kiváló takarmány nagy tápértéke mellett, még a legolcsóbbnak is mondható. Egy próba megrendeléssel bárki meggyőződést szerezhet ezen takarmánycikk kiválóságáról. Megrendelhető már 2 métermázsától is — a legnagyobb mennyiségben.

Állatokat u. m.:

200 darab racka bárány
800—1000 darab malac (3 hónapos) továbbá:
Lovak. Fejős berni — simmentháli tehének.
Sertések: Jorkshyrei és berkshyrei tájfajták stb.

Mezőgazdasági gépeket és eszközöket u. m.:

Tricurök,
Nyersolajmotorok, 3098
Cséplőgép garnitúrák,
Darálók,
Őrlőmalmok,
Ekék,
Arató- és vető-gépek,
Önítató berendezések és alkatrészek.

Kertészeti és gazdasági eszközök u. m.:
acélások, kapák, kerti ollók és kések, lónyiró-gépek.

Műtrágyákat.

Feltételek megtudhatók a fenti címen.

Szolnok-Doboka vármegye,
Apanagyfalu község határában
245 kat. hold, Fellak község
határában 243 kataszt. hold jó-
minőségű

hegyi legelő

a folyó évre haszonbérbe adó.

Értekezhetni:

Beke József kincstári ispánál,
Kolozsvár, Telepítési felügyelő-
ség. Bocskay-tér 19, szám.

3067

Convencziós gépész

kerestetik, lehetőleg azon-
nali belépésre. aki gőz-
cséplőt s más gazdasági
gépeket és 3095

vizvezetéseket

javitani és kezelni tud, aján-
latokat kér Gr. Klebelsberg
Vilmos aranyosgerendi ura-
dalmába (Torda Aranyos-
megye)

Bányai Sándor gazdatiszt.

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mű-
trágyaféléket ajánl a

2769

Műtrágyát

Értékesítő
Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.